

Fjorden hebben humor

De leukste columns uit 2005-2022
gepubliceerd op PaardenColumns.com
specifiek over: Fjordenpaarden!!!

*Geschreven door: Marga van der Vet
Foto's: Jenna van der Vet & stockfoto's*

Inleiding

Fjorden hebben humor. Ja zeker! Fjorden zijn namelijk ontzettend lieve, gemakkelijke, betrouwbare, robuuste paarden, maar ze kunnen ook koppig en ontzettend ondeugend zijn.

Maar een dier is een dier en als het koppig of ondeugend is, dan is daar vast een reden voor. En dat gemakkelijke, betrouwbare, en robuuste... dát zit er gewoon in! De Fjordenpaard is namelijk door de eeuwen heen gefokt als goedkoop en klein werkpaard, maar vooral ook als gezinspony dat gemakkelijk in de omgang is en sober tot in zijn tenen... uhh... hoeven.

De columns en artikelen in dit E-book zijn al eerder gepubliceerd op de website [PaardenColumns](#), en enkelen zijn ook al verschenen in de Vrijruiter van de NVVR, het magazine van het Fjordenpaarden Stamboek Nederland en in de Paardenkrant.

Ze zijn geschreven door Marga van der Vet, die reeds sinds 2003 (paarden-)columns schrijft voor de paardenwereld. Samen met haar dochter Jenna van der Vet, hebben zij sinds 2005 een kleinschalige fjordenpaardenfokkerij. Daarnaast hebben zij enkele jaren de Stamboekhengsten Sverre, Vlin en Topas op het erf gehad voor de dekdienst.

Met veel liefde, passie en humor schrijft Marga over het leven met hun gemakkelijke, betrouwbare, robuuste, koppige en ondeugende fjorden.

p.s. Niet iedere column is op waarheid berust. Enige overdrijving is hier en daar wel een feit, maar dat mag bij columns. Neem sommige columns dus wel een beetje met een bad zout. Fjorden hebben namelijk humor, maar columnisten nog veel meer. Smiley.

Inhoud

1. Beter later een fjord dan nooit een fjord.....	4
2. Fjorden hebben humor.....	7
3. Een lieve dekhengst.....	11
4. Een paardenbetoog in de IKEA.....	13
5. De beste fjordenruin !.....	17
6. Dieren-apathie.....	19
7. Exit zomertijd.....	21
8. De gemiddelde prijs voor een fjordenpaard.....	24
9. Wat is het nut van paarden?.....	28
10. Een natte keuring.....	34
11. Beste wel bijzondere bevallingen.....	36
12. De eeuwige groene weilanden.....	41
13. Een jaarling is een naarling - not!.....	43
14. Biodiversiteit is leven!.....	45
15. Uitbraak-experts!.....	48
16. Stoofpotje parelhoender.....	50
17. Willen alle paarden óók afstand houden!.....	52
18. Oproep tot staking: nooit meer uitmesten!.....	54
19. Willen we meer winter?.....	56
20. Die irritante reclame over matrassen... grrr !!!.....	59
21. Coronakapsels.....	61
22. Tegen een (stroom) stootje kunnen.....	64
23. 'Wonies wol': een duurzaam top idee!.....	66
24. Zadelmak maken, hoe doe je dat?.....	68
25. Equus Cannabis.....	72
26. Paarden Powerpoint Presentatie.....	74
27. De crisis.....	76
28. Hopeloze hiërarchie.....	78
29. Zu grosz.....	80
30. Trojka.....	82
31. De gevaarlijke steen.....	84
32. Jonge paarden, één arm.....	86
33. Trailer laden met veel liefde en lekkers.....	88

1. Beter later een fjord dan nooit een fjord...

Tien jaar geleden verhuisden wij van de grote stad naar the middle of nowhere in het Noorden. Een oud boerderijtje, een erf en een stuk grond. Daar horen natuurlijk paarden bij en die waren snel gekocht.

Raszuivere arabieren met wapperende manen en staart, die dansten door het weiland! Korte tijd later kwamen de hete donders dansend de trailer af en bleven de eerste dagen dansen. Dat deden ze een paar weken later nog..... Bij álles. Er was geen situatie te bedenken die ze niet deed dansen, briesen en snuiven.

Dat viel dus vies tegen. Maar een sportief mens erkent zijn fouten en de arabieren vertrokken snel richting een nieuwe eigenaar, die wel wist waar ie aan begon. De Welsh Cobs bevolkten een paar maanden later ons erf en bleven dit de komende acht jaar doen. De merries kregen veulens en een kleinschalige fokkerij werd al snel gerealiseerd.

Maar de prachtige pony's in kwestie waren niet allen even gemakkelijk en dat is nog zachtjes uitgedrukt. De merries in kwestie waren mooi, bloedmooi, maar daar bleef het ook bij. Er op rijden was een onhaalbare zaak. Alleen een professionele stuntman of stuntvrouw had hier misschien nog een goedbetaalde uitdaging in gezien. In Engeland maakt men onderscheid tussen showponys en gebruikspontys. Binnen dit ras was dit een gegeven en bij zo'n opmerking mag men zich wel eens flink achter de oren krabben.

Die oren werden pas jaren later stuk gekrabd. Het was geen langzame ontwikkeling maar een donderslag bij heldere hemel. Een vriendin kwam op een dag langs op haar fjord en de kinderen mochten er even opzitten. De fjord gaf geen kik en bleef roerloos staan en keek ons vol vertrouwen vanonder zijn dikke manenlok aan. Vervolgens werd hij vastgezet aan een strotouwtje en wij verdwenen naar binnen voor een kop koffie. Al die tijd stond hij daar en wachtte braaf tot zijn eigenares weer naar buiten kwam. Het strotouwtje werd losgeknoopt, de vriendin klom erop en zwaaide ons uit. Mijn mond hing open en bleef openhangen tot zij al ver achter de horizon waren verdwenen.

Mijn mooie raspaardjes stonden glimmend en in top-conditie onder dekens op stal. Geen haar op mijn hoofd dat eraan dacht om met hen over het erf te wandelen, een kind op hun rug te zetten of hen vast te zetten aan een strotouwtje aan het hek. Zij waren waarschijnlijk met hek en al ook achter de horizon verdwenen. En dan hebben we het nog niet eens gehad over de slapeloze nachten die vooraf gingen aan trailer-vervoer, vee-arts bezoeken,

hoefsmid-perikelen en vreemden die het waagden hun zomaar te willen aaien. Bewégen en showen konden ze als de besten! Maar dan wel aan de hand van een professionele voorbrenger in een afgesloten binnenmanege.....

Om een lang verhaal enigszins kort te houden: na wat omzwervingen ging ik een tijd later op zoektocht en kwam ik thuis met een fjordenmerrie, die ik gekocht had bij een vriendelijke fokker. Een echte fjord op ons erf! De eerste maar zeker niet de laatste, want een paar anderen zouden in rap tempo volgen. Mijn omgeving moest even slikken: Hé, waar zijn de raspaardjes gebleven die dansten door de wei? Zie ik daar fjorden???? De echt denigrerende opmerkingen zal ik maar niet citeren.....

De moraal van dit verhaal: van slechts één ding heb ik maar spijt en dat is dat ik niet een jaartje of tien eerder begonnen ben met fjorden! Wat een zalige dieren. Wat een genot om als vrouw de paarden in iedere denkbare situatie alleen aan te kunnen en geen kopzorgen te hebben als de kinderen met vriendjes en vriendinnetjes op het erf spelen. Een voetbal vliegt langs de oren van een fjord, dat is geen enkel probleem. Normaal gesproken was deze sport strikt verboden op het erf want de paarden klommen tegen de stalmuren omhoog van angst..... De hoefsmid hoef ik niet meer om te kopen om alsjeblieft de paarden te bekappen en de trailer wordt niet meer aan gort geslagen. Sedalinspuiten hoef ik niet meer met grote hoeveelheden tegelijk in te kopen en bezoekers kunnen de fjorden in de wei bewonderen in plaats van achter een dubbel stalen hek. De kinderen staan op een keukenkrukje de dekhengst te poetsen en knuffelen en beschouwen hem als een levende teddybeer. Vlin (de hengst) geniet van al die aandacht en is zó braaf dat ik in het begin regelmatig onder zijn buik keek of dit verhaal wel klopte.

Een paardenmens heeft soms even de tijd nodig om het juiste ras te vinden dat bij hem of haar past. Indien men een vriendelijk, sober paard zoekt dat een lust is voor het oog en balsem voor de ziel, dan raad ik mijn mede paardenmens aan: *koop een fjord en je wilt nooit meer iets anders....*

2. Fjorden hebben humor

Een wijze paardenvriendin gaf mij ooit een goede raad toen ik mijn eerste fjord kocht. "Fjorden hebben humor.", zei ze. Ik had geen flauw idee wat ze bedoelde maar vond het wel een leuke stelling. Ik hou van mensen met humor. Lachen is tenslotte heel gezond en het leven ziet er vaak stukken beter uit als je mondhoeken niet hangen. Dus een paard met humor sprak mij ook wel aan!

Een heus feestje !

In vrij korte tijd werd haar stelling mij duidelijk. Het begon al toen ik de DVD-video zag van het Stamboek 50-jarige Jubileum, in 2005 in Hoenderloo. Welke vereniging schildert nou zijn paarden in zebrastrepen en giraffenvlekken? Vreemde zaak..... En dan de hengsten, de trots van ieder Stamboek. Die gaan dus ook verkleed, of doen een kunstje! Geen goedgekeurde KWPN-hengst heb ik ooit door een brandende hoepel zien springen of stil zien staan met aan weerszijde een wipplank waar kinderen druk op heen en weer wippen..... Of met een grote kei op zijn bil geplakt en een verklede Astrix ernaast.

Daarnaast zag ik fjorden als roeiboot compleet met peddels eromheen, prehistorische fjorden, sprookjes-fjorden en een brandweer-fjord.....

Anders dan anders

Maar ook wat dichterbij huis kwam ik al spoedig achter het feit dat een fjord gewoon anders is.

Een bekend feit: zet een kind, een absolute beginner of geestelijk en/of lichamelijk gehandicapte op de rug van een fjord en de fjord zal voetje voor voetje zorgen dat de kostbare vracht op haar of zijn rug blijft. Poeslief zal de fjord stilstaan en eindeloos geduld hebben om uit te vinden waar nou eigenlijk die ruiter naar toe probeert te sturen...

Maar na die serieuze klus mag er natuurlijk even flink gebokt en uitgeraasd worden als er een ruiter op de rug klimt, die dit wel aankan! Hiiii háaaa, eens kijken hoe deze "gevorderde" ruiter een mooie salto door de lucht kan maken. Menig fjord heeft deze eigenschap gewoon in de genen zitten. Super braaf en oer-stout tegelijk. De aller besten!

Lief en stout

Zo ook mijn tweede merrie. Een beginner kon er mee de A27 op. Maar met een gevorderde ruiter was er geen land mee te bezeilen. `De merrie heeft streken`, zei een paardencollega tegen mij. `welnee`, zei ik. `Ze heeft gewoon een beetje humor`, verdedigde ik haar. Het is maar net hoe je het bekijkt. De merrie had in ieder geval intelligentie genoeg om haar werk als beginnerspony met alle liefde en voorzichtigheid van de wereld uit te voeren. Ze vergaf de beginner geruk en gepluk aan de teugels en gestuiter op haar rug. Maar een gevorderde ruiter met zachte hand en een stabiele zit, daar had ze dus grondig de pest in.

Floris op een fjord

Jaren geleden reed ik op een manege waar ook zo'n fjord stond. Het was een hele bekende, oude jongen want hij had meegespeeld in de televisieserie Floris. Onze echte, eigen nationale trots Rutger Hauer reed op de fjord het avontuur tegemoet. Meneer de oude fjord was dus een bekendheid en iedere verse nieuwe ruiter wilde natuurlijk wel op deze fjord rijden. Wat een nieuweling echter niet wist, was dat bij IEDERE buitenrit de fjord het presteerde zijn ruiter eraf te bokken en dat halverwege een simpel galopje met de hele groep. Na het klusje ging hij dan een eindje verderop staan grazen en de ruiter kon er weer opklimmen (om vervolgens na de buitenrit een rondje te moeten geven aan de bar...)

"Eens kijken of deze ruiter écht kan rijden..."

Ook tijdens de binnenlessen had de fjord een functie binnen de manege, want iedere ruiter die dácht te kunnen springen, kreeg pas echt dit certificaat als hij of zij deze fjord over een hindernis kon krijgen. En dat lukte maar weinigen! Hij galoppeerde altijd keurig op de hindernis aan. Totdat de ruiter een perfecte springhouding aannam, klaar voor een individuele luchtreis want de fjord deed een centimeter voor de hindernis zijn beroemde sliding-stop en de ruiter vloog alleen met een keurige salto over de hindernis heen.

Houdini is een fjord

Als laatste had hij nòg een typisch kenmerkje. Afzadelen zowel qua hoofdstel, martingaal en zadel, kon meneer helemaal zelf alleen! Na de les lag, binnen een seconde tijd, zijn complete haranchement keurig op de grond naast meneer en dat ging in zo'n rap tempo dat menig goochelaar het trucje amper kon doorzien of evenaren. Houdini aan kettingen onder water, was er niets bij.....

H U M O R

De `humor` kan trouwens ook wel eens als zeer lastig worden ervaren. Probeer maar eens een fjord te verkopen die liever thuis blijft. In de advertentie staat zo mooi: zeer geschikt voor de beginnende ruiter. Ik had beter kunnen schrijven: "zeer geschikt voor de beginnende ruiter indien het verkoopbare object haar dag heeft". "Dat doet ze anders nòoit", hoor ik mijzelf even later zeggen als de potentiële koper een proefritje komt maken. Ze gedraagt zich als een eerste klas monster! Dàg koper, dàg (kleine) winst.

E E T L U S T

Dat zijn natuurlijk momenten waarop je bijna voorgoed genezen bent van het fjorden-virus. Net zoals tijdens die vele momenten waarop je je afvraagt waarom de fjord zich nou niet gedraagt zoals menig ander paard wel zou doen. Waarom is hij nou niet blij met zijn mooie zweet-deken? Begrijpt hij nou niet dat het verschrikkelijk jammer voor het baasje is als de deken in duizend snippertjes wordt teruggevonden op stal of in de wei? Waarom laat de fjord nou niet even zijn keurige opvoeding zien als je zijn trailer-gedrag wil demonstreren? Hij loopt er altijd zelf in, op commando en je kunt naast de klep blijven staan, deze sluiten en op je dooie gemak naar voren lopen en in de trailer het touw nog even vastmaken aan de stang. Nee hoor, nu weigert zij in alle talen en ook al zou je er vijf bouwvakkers bij halen, het zal vandaag toch niets meer worden..... Zucht.....

Als laatste is er nog een afwijkend kenmerk ten opzichte van ieder andersoortig paard: de eetlust!!!! Een fjord kan dus echt álles eten. En ook omgekeerd: een fjord kan nièts eten en toch tonnetjesrond zijn. Maar het álles eten is vaak een groter probleem en vereist enige oplettendheid. Geloof me, een geit die beroemd is om het verorberen van papiergeld, is er niets bij. We noemen even een rijtje op: boterhammen inclusief beleg, ijsjes in de zomer, patatje oorlog, een zak biks inclusief verpakking, knoflook paardensnoepjes (heerlijk!), wormspuiten (heel gemakkelijk !), fruit, en tuinplanten, vooral die mooie bloeiende eenjarige die zo vrolijk in een pot stonden op het erf....

Conclusie van dit verhaal:

Fjorden zijn brave borsten. Absoluut en zonder twijfel. Maar om de nodige frustraties te voorkomen, waarschuw een nieuwe fjordeneigenaar, net als ik ooit gewaarschuwd werd: Fjorden hebben humor en als fjordeneigenaar kun je daar maar beter de humor van inzien!

3. Een lieve dekhengst

Jaren geleden stond de hengst Vlin van het Fjordenpaarden Stamboek bij ons ter dekking.

HypoFocus

Zijn entree was overweldigend. Ik zal het nooit vergeten hoe een aftredende hengstenhouder zijn taak aan mij overgaf. De trailer ging open en daar kwam een brullende hengst de laadklep uitstromen. Zijn hoofd hoog boven zijn dikke hengstenhals en zijn lichaam trillend van opwindning. Hij schreeuwde het uit en draafde onstuimig naast de man richting de stallen. Vlin werd op stal gezet en er werd mij succes gewenst. Doei.

Daar stond ik dan en schrok wakker uit mijn mooie droom. Hengstenhouder worden, ach natuurlijk, waarom niet? Als doorgewinterde paardenvrouw doe je dat er toch gewoon even bij?

De hengst draaide rondjes in zijn stal en was zo opgewonden van de reis of de verandering van omgeving dat het zweet van zijn rug liep.

Help, dacht ik, wat nu? Ik durfde niet eens zijn stal in. Gelukkig kwam er een vriend die de hengst wat beter kende en even de tijd voor een onderonsje. Hij fluisterde iets in zijn oor en de hengst kalmeerde al snel.

De daarop volgende weken, maanden en jaren werd Vlin ons oogappeltje en de teddybeer van stal. Wat een goedaardig, lief en vriendelijk dier! Wat nou hengst? Het is dat hij merries moest dekken, wat hij natuurlijk met veel plezier en enthousiasme deed, maar verder was aan zijn gedrag niets te merken dat hij een hengst was.

Nooit bijten, nooit slaan, nooit door je heen lopen of vervelend zijn. Een kind kon op zijn rug zitten en kunstjes doen. Dit hebben we uiteraard laten zien op de hengstenkeuring.

Helaas is Vlin twee jaar later gecastreerd. Hij kwam niet door de nakomelingenkeuring. Hij had namelijk te weinig nakomelingen en enkelen van tegenvallende kwaliteit. Tja, als hengst moeten je genen perfect zijn, want een foutje of mindere kwaliteit is zo in een ras gefokt en het duurt generaties voor je dat er weer uit hebt.

Rare business, maar "zakelijk" wel te begrijpen.

De mens is dieren gaan fokken van hoge kwaliteit om afwijkingen, ziektes en nare karakters zoveel mogelijk uit te bannen. Ik ben wel eens benieuwd hoe de paarden er over een paar decennia uitzien. Misschien hebben we de OCD er dan ook weer uit en worden de dressuurpaarden al dansend geboren. Is er geen springpaard meer dat ooit weigert voor een sprong en fokken we schrikvrije recreatiepaarden. Ik hoop alleen niet dat we actief gaan klonen, want een tweede Vlin zal er voor ons nooit zijn en een kopie is nooit zo goed als het origineel!

4. Een paardenbetoog in de IKEA

"Hey Marga, wat leuk om je weer eens te zien! Hoe gaat het trouwens met je man en kinderen? En heb je nog steeds paarden?"

Ik kom een oude bekende tegen in een IKEA-vestiging ergens in het land. Ik had hem al eerder in de winkel ontmoet, maar toen kon ik nog net een huiskamer induiken en doen alsof ik erg geïnteresseerd was in een modern, kleurrijk interieur met een oranje bankstel waarop kussens liggen die op de geweien van een eland lijken. Oef, nét op tijd, dacht ik nog. Maar even later ben ik toch de klos.

Fjorden? Geen 'echte' paarden?

"Goh, wat toevallig dat ik jóú hier tegenkom", antwoord ik geveinsd enthousiast. "Met mij gaat het goed hoor. En met jou?" en "Ja, we hebben nog steeds fjorden. En jij?"

De oude bekende kijkt me nu ineens een beetje vreemd aan. "Fjorden?? Ik dacht dat je échte paarden had. Je had toch Welsh Cobs en polopaarden?" reageert hij verbaasd.

Oh jee, daar gaan we weer, denk ik, maar ik laat me niet intimideren. "Nee joh. Dat is alweer zo lang geleden. We hebben al een tijdje fjordenpaarden en dat bevalt uitstekend. Leuke beesten. En als je eenmaal een fjord hebt, dan wil je geen 'echte' paarden meer," antwoord ik kordaat. Zo die zit. De oude bekende

begrijpt er echter niets van, of doet in ieder geval alsof hij het niet begrijpt. Hij herhaalt zijn vraag: "Echt? Fjorden? Maar kán je daar dan iets mee dan?"

Wat een stomme vraag, denk ik. Maar in plaats van moedeloos te zuchten, besluit ik de oude bekende eens even een overtuigend antwoord te geven.

Paardenmensen

"Ja hoor, daar kun je héél veel mee. Wij fokken nu met onze twee fjordenmerries, maar hebben in het verleden ook actief met ze gereden. Dressuur én Western. En natuurlijk lekker naar buiten met ze. Fjorden zijn ideaal voor buitenritjes, ze schrikken namelijk niet zo snel ergens van en vinden het zelf ook erg leuk. Korte ritten of zelfs hele dagtochten, we doen van alles met ze. En we verkopen de fjorden ook aan mensen die recreatief paardrijden of met ze menen. We hebben ook al veel fjorden gefokt voor gehandicapten-maneges en voor paardeninstellingen die ze voor therapiedoeleinden gebruiken. Fjorden hebben namelijk erg rustige en stabiele karakters en zijn heel lief voor kinderen en angstige ruiters."

"Ach zo," zegt de oude bekende. Inmiddels zijn er veel mensen om ons heen gaan staan. Ze luisteren mee. Misschien zijn dit wel paardenmensen! Of gewoon winkelend publiek, het maakt mij het niet uit. Ik begin namelijk aardig op dreef te komen!

"Alleen recreatief rijden dus, met die fjorden," zegt de oude bekende, nu een beetje hooghartig. *En dát had hij dus niet moeten doen.*

TED-talk

Nu ben ik niet meer te stoppen en antwoord: "Nee, joh, er zijn genoeg succesvolle fjorden die hoog in de dressuursport rijden. Je kent ze vast wel. Guusje, Tjarda, Taco. En vergeet het aangespannen rijden niet. Probeer jij maar eens een Fjorden-vierspan in een marathonrit in te halen, ze kunnen echt supersnel en zeer wendbaar zijn."

Een IKEA-medewerkster heeft het gesprek vanaf een afstandje gadeslagen en ziet de groep mensen om mij heen steeds groter worden. Ze brengt mij spontaan een IKEA-krukje waar ik op kan staan.

"*Dank u,*" zeg ik, terwijl ik op het krukje ga staan en de microfoon aan neem die zij mij aanreikt.

Paarden met karakter

"Voor de niet-paardenmensen onder ons: Fjorden zijn na de Tweede Wereldoorlog geïmporteerd naar Nederland vanuit Scandinavië. In eerste instantie om te dienen als goedkoop en klein paard voor de landbouw. Later steeds meer als rij- en menpony voor het hele gezin. De fjord is een sober, mak en uiterst gewillig paardje en valt op door zijn prachtige uiterlijk: een gelige huidskleur, zwart-witte manen die altijd mooi in een boog op de manenkam staan, mits de eigenaren deze zorgvuldig en netjes knippen.

De fjord is een stoer paard en zeer robuust, zodat ze ook vaak in kuddes in natuurgebieden lopen. Fjorden zijn tegenwoordig populair in Duitsland, Polen, Zweden, Israël, Canada, Australië en de Verenigde Staten van Amerika. Fjorden zijn veelzijdig en hebben erg leuke karakters."

Inmiddels staat er een aardige menigte om mij heen en zie ik in de verte dat het voltallige IKEA-personeel op een afstandje toekijkt.

Een zakenman, waarschijnlijk de baas van deze IKEA, komt naar mij toe, onderbreekt mijn betoog, neemt de microfoon over. Hij schudt mij de hand en dankt voor de mooie preek over *het Scandinavische paardenras, welke natuurlijk prachtig past in zijn winkel met de Scandinavische levensstijl als krachtig marketingconcept*. Maar ik laat mij niet zomaar de mond snoeren, pak de microfoon terug en richt mij tot hem.

Enkel elanden in IKEA

"Dank u voor de gelegenheid die ik mocht gebruiken om iedereen hier te vertellen over het fjordenpaard. Maar Meneer IKEA, ik wil wel even mijn verbazing uitspreken over het feit dat ik hier overal elanden zie en nergens een afbeelding of een knuffel van een fjord. De Scandinavische landen zijn toch ook trots op het Fjordenpaard?"

Daar heeft hij niet van terug en hij belooft dat hij het zal aan kaarten bij de International Marketing Group. De elanden kan hij natuurlijk als symbool niet zomaar naar huis sturen, maar het Fjordenpaard zal wellicht ook meer aandacht krijgen.

De menigte applaudisseert voor hem en ondergetekende en mensen gaan verder met winkelen. De oude bekende was trouwens al veel eerder verdwenen, maar dit terzijde.

En ik wil niet opscheppen hoor, maar als u nu in de toekomst een

Fjordenpaarden-knuffel in de bakken van de IKEA ziet liggen, dan weet u er dus van.

En u weet nu ook dat het Fjordenpaard gewoon een ontzettend fijn, betrouwbaar, lief en gemakkelijk paard is en ook daadwerkelijk een knuffel verdient.

5. De beste fjordenruin !

Ode aan de fjordenruin Silver !

In een advertentie zagen we een grote fjordenruin te koop. Vlak in de buurt, dus hup erheen! Met trailer of zonder trailer? Nou wacht even, gezien de prijs, zal het wel niet veel soeps zijn. Dus, maar zonder trailer maar met chip-reader, want hier klopt vast niets van.

Op koopjesjacht

Inderdaad, er klopte echt helemaal niets van. We kwamen aan op een terrein met een grote landbouwschuur, er liepen mensen, paarden, kippen, honden, pony's en poesen rond. Help!

Wie spreken we aan? Gelukkig kwam er een meisje naar ons toe: "Hallo, jullie komen zeker voor de Halfflinger?" Warm! Zoiets, maar dan anders...

Marktstallen

In de donkere stal konden we tussen 39 andere paarden de mooie fjordenruin herkennen. Hij was al gezadeld en in de bak werd er keurig op hem gereden. Hij leek perfect! Wat een plaatje om te zien.

Mijn paardenvriendin en ik keken elkaar aan: zullen we het risico nemen? Er zat vast een héle dikke adder onder het gras, daar komen we nog wel achter... maar zo op het oog, leek de ruïn gezond, zonder gebreken, de papieren klopte met de chip en onder het zadel toonde hij geweldig.

Mogen we hem nog ruilen?

Eind van de dag stond de ruïn bij ons op stal en nog geen dag later hadden we zijn "probleem" gevonden. De ruïn was sterk oraal gericht, om het maar even zachtjes uit te drukken!! Hij hapte naar alles en beet zich een slag in het rond. We moesten er gelukkig om lachen omdat het te zot was voor woorden. Als je langs liep, kon je er van verzekerd zijn dat je met je jas aan de ruïn bleef hangen. En het hoofdstel omdoen, vereiste rappe handjes.

Tijdens het rijden, gooide hij zijn hoofd naar beneden, slingerde even met zijn hoofd en had vervolgens zijn eigen teugels te pakken. Dat was erg lastig sturen. Wel heel modern: Een zelfrijdende ruïn...

Ook liep hij dwars door je heen. Héé, baasje, we gingen toch naar de wei?, dacht hij als we richting de bak gingen, en hup, daar lag ik languit op de grond, verschroeide handen van een halstertouw en de ruïn stond een seconde later heerlijk te grazen in de wei.

Toch tevreden!

Maar een paar weken later, was de ruïn toch onze super ruïn geworden. Zijn amazone reed met hem de sterren uit de hemel, want hij bleek zeer talentvol voor dressuur en springen te zijn. We hadden snelle handen gekregen bij het opzadelen en poetsen, gaven hem altijd iets in zijn mond zodat hij druk met kauwen was. Een bordje bij de stallen: Pas op ! Super BIJT GRAAG ruïn !

Ach, ieder mens heeft zo zijn rare 'dingetjes' dus waarom een paard niet...?

6. Dieren-apathie

Ik zocht naar het woord voor een mens die niet van dieren houdt. Bestaat dat wel?

Ik heb er namelijk een paar in mijn omgeving en ik probeer al jaren aan te tonen dat er iets aan hun mankeert. Dit probeer ik ook wetenschappelijk te onderbouwen, zodat ik dan sterker in mijn stalschoenen sta. Ik denk dat er iets in hun hersens ontbreekt. Een stofje of zo....

Herkennen jullie dit? Ik zal geen namen noemen maar één ken ik van nabij. Op een bijzondere dag van het jaar, is het weer eens een vreemde en onaangename ervaring.

Vrienden maar geen dierenvrienden

Kennen jullie ze ook? Ik zal geen namen noemen maar een voorbeeld:

Ik sta met 'die betreffende persoon' bij het hek van het weiland en laat met trots een pasgeboren veulentje zien. Een geel hoopje nieuw leven ligt naast zijn moeder en slaapt, de flankjes gaan rustig op en neer. De vacht ziet er warm en wollig uit met kleine, lieve krulletjes. Er straalt zoveel rust en tevredenheid uit dat je vanzelf een warm gevoel krijgt.

Het veulentje wordt wakker en doet zijn hoofdje omhoog. "Ahhh, wat schattig", zeg ik en nog voor ik "snoezig", "doddig" en "zóóóo lief" kan uitspreken, maakt het veulentje een geluidje waardoor ik helemaal smelt. Hij probeert op te staan maar dit lukt amper met die veel te lange benen. Hij wiebelt heen en weer en

pas na een paar pogingen lukt het. Klungelig staat hij een beetje te wiebelen en geeft een klein zuchtje, waarna hij op zoek gaat naar iets dat onder moeders buik hangt: een tankstation vol met warme melk. Een hoop gezocht want hij heeft de klok horen luiden maar hij weet nog niet precies waar de tepel hangt.

Enfin, het lukt en even later zien we dikke druppels melk langs zijn mondje lopen, want hij knoeit nogal. En maakt slurpgeluiden van heb ik jou daar.

EmotieLOOS

"Lief hè", zeg ik nogmaals. Maar dan besef ik ineens dat die persoon naast mij nog geen woord heeft gezegd. Zij staat daar maar, kijkt naar het veulen en af en toe naar de merrie; haar gezicht vertoont geen enkel gevoel, helemaal niets. Geen empathie, geen angst, geen liefde, geen verwondering, geen sympathie... Ze vertoont gewoon helemaal niets. Nul. Nada. Noppes.

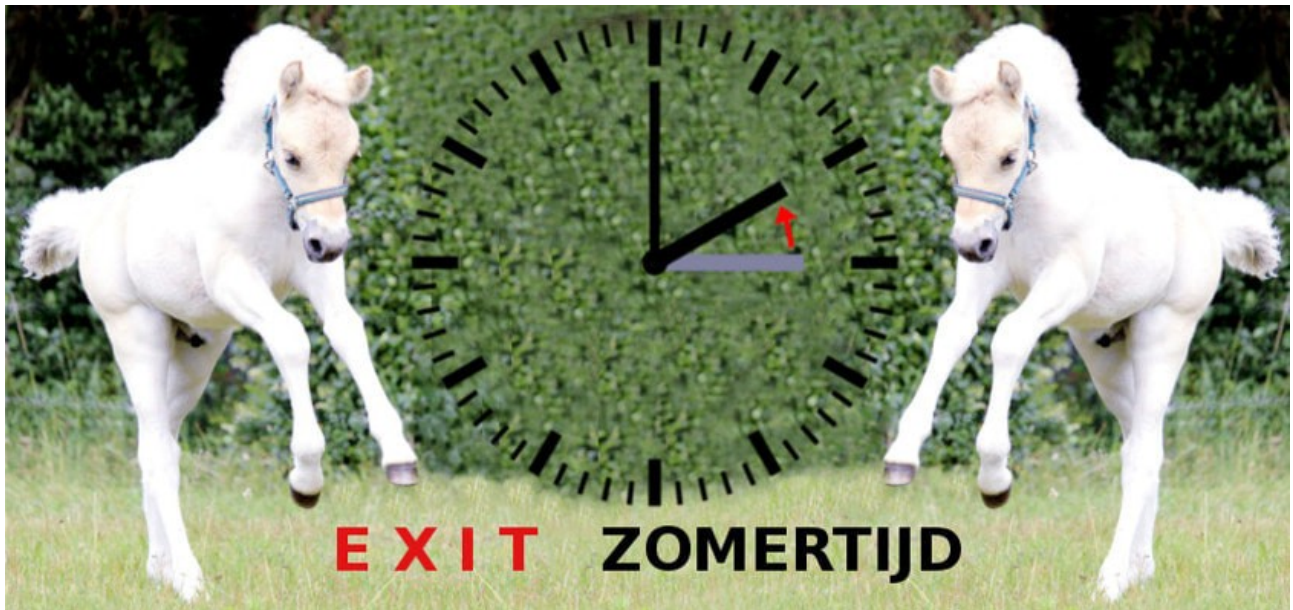
Zulke mensen dus. En of het nu om een pasgeboren veulentje gaat (dat toch echt bij het merendeel van de mensen, ook niet-paardenmensen, dus op zijn minst sympathieke gevoelens opwekt) of jonge caviaatjes of onze hond die zo'n ontzettend leuke puppy was... *deze mensen kunnen er niet warm of koud van worden.*

Ik weet zeker dat er een woord voor bestaat. Wat was dat ook al weer? Geen gevoelens voor dieren hebben, dieren niet zien als sociale wezens, vrienden, geen enkele vriendschappelijke relatie hebben met dieren in het algemeen, of zeg maar: totaal ongevoelig of stoïcijns zijn ten opzichte van dieren.... Dieren-
apathie?

Nader onderzoek

Ik ga hier even verder induiken en kom er op terug. Ik heb er behoefte aan om een verklaring te vinden, *want ik begrijp het gewoon niet....*

7. Exit zomertijd

Ik heb het de fjordenpaarden nog zó uitgelegd! De avond tevoren vertelde ik aan de merries: "Meiden, luister: vannacht gaat de klok een uurtje terug. De zomertijd is voorbij. Het is economisch rendabel gebleken als we in de zomer een uur langer licht hebben dus besloten de mensen dat in de zomer de klok een uur vooruit gaat. Maar de natuur moet niet overstuurd worden en dus gaat in de winter de klok weer een uurtje terug.

Ik kan zodoende morgenochtend een uurtje langer in mijn warme bedje blijven liggen. Begrépen?"

Ik liep snel weg want ik zag de bui al hangen. Ja hoor, daar gingen de dames in onderling overleg. 'Economisch rendabel? zomertijd? een klok..? mevrouw wil uitslapen...???'

De volgende ochtend sluip ik stilletjes door het huis, geen lichten aandoen, niet met deuren smijten. Een observant zou al snel denken dat ik zo lief ben voor mijn eigen gezin om hun slaapbehoefte te respecteren. Maar niets is minder waar. Ik ben gewoon klaarwakker maar ik wil de paarden

niet wakker maken. Vermoedelijk denk ik hardop want de merries hebben mij in de gaten. Oh hellup! Het begint... !!!

De eerste merrie hinnikt...

De tweede, de derde en ineens allemaal. En dan het ergste dat de mens kan overkomen. Er volgt een kettingreacties van geluiden.

De hengst begint te brullen. Luidkeels overschreeuwt hij de merries en brult zo hard dat het erf trilt op zijn grondvesten. De hengsten in het natuurgebied kunnen zijn gebrul op afstand horen en zetten spontaan in canon in. De haan kukelukuut overstuur omdat hij zich gepasseerd voelt, de kippen kakelen mee, de poezen miauwen, de hond begint te blaffen en de honden van de burens slaan ook aan. Een fazant fladdert op en vliegt met veel lawaai weg. De reeën schrikken wakker en zetten het op een rennen richting de bossen. Het geluid blijft maar aanzwellen.

Ik houd mijn handen voor mijn oren en duik in elkaar...

Te laat. Spoedig zal de kakofonie van geluiden de hele buurt wakker maken. Een dik uur te vroeg ! Ze hadden een uur langer kunnen slapen. Dank je wel, Marga! Dank je wel dat je dit ons niet hebt gegund.

Ze zullen het dagen lang nog in mijn gezicht wrijven. Althans de dappere buurtgenoten, de meesten zullen het achter mijn rug doen. Zij zullen het op verjaardagen bespreken, in de supermarkt, bij het hek van het schoolplein.

"Dat ene uurtje extra... had die rotmeid nou niet gewoon in bed kunnen blijven zodat haar merries hun koppen dicht hielden?"

Stilllll! Alsjeblieft!!!

Ik ren naar buiten naar de stallen, duik bovenop de ton met biks, schep in een razend tempo de voeremmers vol en slinger het ontbijt naar de paarden. Dat kunnen ze wel waarderen. De merries genieten van hun eten en hun kaken bewegen ritmisch op en neer. Het gehinnik is gestopt. Voor even, althans...

Alleen mijn hartslag bonkt nog en trillend op mijn benen loop ik richting het huis terug. Hoe ga ik dit verantwoorden aan allen die wakker zijn geworden?

Ik kan er echt niets aan doen jongens, de natuur begrijpt het hele zomertijd-wintertijd gedoe nou eenmaal niet.

8. De gemiddelde prijs voor een fjordenpaard

(Geschreven in 2018)

Zoals vele paardenmensen of potentiële paardeneigenaren is opgevallen, is er de laatste jaren een forse prijsstijging geweest binnen de fjordenwereld. Dit is goed nieuws!

Goed nieuws voor de fjorden zelf!

Voor iemand die een fjord wil kopen is dit wellicht een tegenvaller. Wie dacht een goedkope fjord te kopen, of een fjord als alternatief voor een shetlander of fiets, komt bedrogen uit. Fjorden worden vandaag de dag beter ingeschat qua kwaliteit en waarde. En dat is vooral goed nieuws voor de fjord zelf.

Fjorden: hengstveulens of merrieveulens

Waren merrieveulens in het verleden nog ruim drie keer zoveel waard als een hengstveulen, tegenwoordig maakt het niet zoveel meer uit. Merrieveulens zijn zeer geliefd, maar hengstveulens gelukkig even veel.

Een hengstjaarling kan je meteen in het voorjaar laten castreren en laten opgroeien als ruin. Een goed bereden of betuigde fjordenruin is goud waard. Dit

komt vooral door zijn stabiele karakter en zijn functie als vriend voor het leven! Voor een fjordenveulen betaal je nu meer dan duizend euro. Een jaarling is rond de 1500-2000 euro waard.

Terecht want alle kosten voor fjordenfokkers zijn omhoog gegaan, van voer tot administratieve kosten en zelfs de belastingen op paarden.

Los daarvan nemen paardenfokkers ook veel risico's. Er worden een hoop kosten gemaakt nog voordat er een gezond, mooi veulentje door de wei naast zijn moeder huppelt. De kosten en tijd die een paardenfokker in een veulen steekt zijn meer dan je beseft.

Crisis versus betere tijden

Jarenlang waren er veel fjorden in Nederland. Er werden gemiddeld 600 tot 900 fjordenveulens geboren, decennia lang. Tijdens en na de crisis kwam hier de klad in. Het aantal fjordenveulens per jaar in Nederland is drastisch gedaald en velen zijn überhaupt niet bedoeld voor de markt. Voor fjordenfokkers was het lange tijd puur liefdeswerk want over verdiensten kun je nauwelijks spreken als een fjordenveulen 'maken' bijna evenveel kost dan de verkoopprijs van het veulen na afspenen.

Momenteel zijn fjorden schaarser geworden en nauwelijks te koop op bijvoorbeeld marktplaats of de paardenmarkt.

Een goede fjord is goud waard

Nu dan hogere prijzen: voor een goed bereden of betuigde fjordenmerrie of ruin betaal je nu gemiddeld 2500-3000 euro. Voor fjorden die hoog scoren op keuringen of zichzelf hebben bewezen in de sport, zijn die bedragen zelfs hoger. Net als in Duitsland, waar je zelfs fors meer betaald, zijn bedragen van 3000-4000 euro voor een bereden fjord vrij normaal.

Als ze überhaupt te koop zijn ! Want een fjord wordt niet vaak doorverkocht. Ze zijn jarenlang goud waard voor maneges waar ze uitstekend werk doen als beginnerspaarden of allemansvrienden.

Of ze eindigen in het weiland achter het huis wanneer ze niet meer bereden worden omdat de kinderen zijn gaan studeren en hun hobby (tijdelijk?) niet meer kunnen uitvoeren. Waarom zou je die lieverd verkopen? Vele fjordenmensen moeten er niet aan denken.

Allemaal redenen waarom volwassen door-en-door betrouwbare fjorden zelden te koop zijn.

Fjordenfokkers zijn ook goud waard

Maar er is nog steeds hoop. Indien je een goede fjord wilt kopen, dan zijn er

gelukkig nog een handjevol fjordenfokkers in Nederland die zich aan de richtlijnen van Het Nederlandse Fjordenpaarden Stamboek houden. Zij fokken uitsluitend met goedgekeurde dekhengsten. Deze dekhengsten zijn niet alleen ontzettend mooi en representatief voor het ras, maar zijn ook streng gekeurd op hun karakter.

Op de website van het stamboek zijn deze fjordenfokkers te vinden. Tevens is er een verkooplijst van serieuze fjordenliefhebbers die niet gaan voor het geld maar de tijd nemen om een nieuwe eigenaar of eigenares voor hun geliefde fjord te vinden.

Een vriend voor het leven !

Een fjord is [een vriend voor het leven](#). De prijzen van fjorden blijven nog steeds erg laag ten opzichte van andere paardenrassen. Dit komt vooral omdat de fjord een allrounder is en je geen auto's aan prijzengeld kunt verdienen zoals in de hoogste regionen van de paardensport. Voor de rest is de vergelijking van prijzen met andere rassen voor mij een groot vraagteken. Want het fjordenras staat bekend om uitstekende gezondheid, stabiele, rustige karakters en prima basispaarden voor de sport en recreatie.

Jarenlang werden zij helaas zwaar onderschat.

Op een bakfiets win je geen Tour de France

Indien je een fjord gaat kopen: wees wel [realistisch met je doelstelling](#) ten aanzien van je (nieuwe) fjord. Echte hoge dressuur- of spring-talenten zijn uitzonderingen binnen het paardenras en, voor zover ik weet, heeft nog nooit een fjord een paardenrace of endurance-rit gewonnen. Een fjord is wel uitermate geschikt als beginnerspony, allrounder, [familiepaard](#), menpaard, therapiepaard en [recreatief](#) paard.

De gemiddelde fjord kan erg oud worden en je kunt er dus jaren plezier van hebben. Deel de aankoopprijs door deze jaren en het blijft nog steeds een zeer laag bedrag. Voor een puppy betaal je relatief meer !

Succes met de aankoop van een fjord, en bij twijfels (deze zijn terecht als een fjord wordt aangeboden voor een appel en een ei), neem gerust contact op met PaardenColumns, [Fjordencentrum Westerwolde](#), met het Fjordenpaarden Stamboek of een fjordenfokker in jouw buurt. Misschien kunnen zij jou verder op weg helpen naar het vinden van jouw droompaarduhh ik bedoel droomfjord !

9. Wat is het nut van paarden?

Onlangs kwam ik een buurvrouw tegen terwijl ik aan het wandelen was met mijn hond.

Ik woon in een buitengebied waar de huizen en boerderijen redelijk ver uit elkaar liggen. Langs de lange b-wegen en in een cirkel van 5 kilometer om je eigen erf heen, vallen alle bewoners onder de noemer "buren". De betreffende buurvrouw zag ik niet zo vaak en dus was het tijd voor een sociaal praatje. Hoe is het met manlief, de kinderen en paarden. Prima hoor, dank u.

En hoe gaat het met jouw huisgenoten en werk? Enzovoort.

Dat deze wandeling vervolgens een [cursus Paardenwereld voor Dummies](#) zou gaan worden, had ik zelf van te voren niet bedacht.

"Marga, nu moet je me toch eens vertellen: ik zie overal wel paarden lopen, maar wat doen jullie daar nou eigenlijk mee?" vroeg ze.

Met "jullie" bedoelde ze waarschijnlijk bewoners binnen die cirkel of een nog iets grotere cirkel. Of de paardenwereld in zijn algemeen.

De vraag overrompelde mij. Wat doen 'wij' nu eigenlijk met paarden? Zoveel. In de paardenwereld bestaan er ontzettend veel verschillende disciplines om met paarden bezig te zijn. Dressuur (klassieke dressuur, vrijheidsdressuur, Spaanse rijsschool), springen, military (eventing), endurance, western-sport (trail, pleasure, horsemanship, reining, barrel racing, pole bending, working cowhorse, cutting), draf- en rensport, [keuringen](#), [recreatief rijden](#), polosport, horse-bal, carrouselrijden, rodeo, gangen-wedstrijden, voltige, gymkhana, mensport (marathon, hindernisrijden, recreatief), natural horsemanship, ringsteken, paralympische sport, trec-sport, de jacht, therapeutisch rijden en stunt-rijden. Iets vergeten?

Ja, buurvrouw, dat is toch wel een heel rijtje. Noem mij maar eens een sport waarbij er zoveel keuze is qua disciplines of specialisatie. Los van het sportieve element kan het werken met paarden ook gewoon puur een passie en aangename bezigheid zijn.

"Maar ik zie zoveel paarden gewoon maar staan....." was haar antwoord.

Ja, dat klopt. De meeste paarden staan in een weiland, paddock of bij stal. Dat is hun huis. In een weiland hebben ze hun eigen indeling qua mesten, lekker rollen of slapen. De meeste paarden staan graag bij een hek en hebben graag overzicht en uitzicht.

Net als mensen trouwens. Voor een mooi uitzicht betalen we vaak grote sommen geld en in de keuken slaap je over het algemeen niet. In de woonkamer is geen douche en slapen gaat lastig op het toilet. Paarden 'staan' in haar ogen maar wat. Maar dat is dus niet waar.

".... er wordt zo weinig mee gedaan met die paarden.... Kijk maar om je heen....."

Gedeeltelijk heeft ze gelijk. In onze omgeving zijn een paar grote weilanden waar jonge KWPN'ers [in de opgroei](#) staan. Vaak samen met leeftijdsgenoten in kuddes. Buurvrouw ziet het verschil niet tussen jonge paarden en oudere paarden en denkt dat deze jongelui daar eeuwig zichzelf staan te vervelen. Niets is minder waar. Zij staan daar keihard te groeien en zullen straks vol aan de bak gaan.

Een eindje verderop staan pony's van een fokker. Van alles door elkaar. Die staan gedeeltelijk op te groeien, gedeeltelijk te rentenieren. Maar de pony's die naar de keuringen gaan, staan binnen onder dikke dekens en met volle bakken voer voor hun neus. Die mogen zich vol (vr)eten om straks met veel massa en bombarie over de keuringsterreinen te stampen om de jury te imponeren.

Dan staan er ook her en der nog wat oudjes en paarden van mensen die gestopt zijn met de paardensport. Staan deze paarden maar wat? Misschien wel, maar de meesten hebben hun sporen verdiend en ik vind het alleen maar lovenswaardig dat deze paarden mogen blijven en verder goed verzorgd worden. Er staan hier gelukkig nergens verwaarloosde paarden van mensen die er op uitgekeken zijn of de energie en het geld niet meer kunnen opbrengen om ze fatsoenlijk te verzorgen.

"Ik kan me best voorstellen dat paarden een vermogen kosten, wat heb je er dan aan als je er niet naar omkijkt....", verdraait ze mijn verhaal.

Paarden kunnen een vermogen kosten maar het is maar net hoeveel je als eigenaar er voor over hebt. Het gaat vaak om meer dan een hobby alleen. Het is vaak een passie en [een levensstijl](#) die paardenmensen drijft. Geld speelt daarbij wel een rol maar in een andere betekenis dan de intrinsieke waarde. Daarnaast is het ook nog eens zo dat de een nu eenmaal graag geld uitgeeft aan zijn dier en de ander misschien wat soberder van aard is. Het is maar goed dat buurvrouw niet weet hoeveel vermogen daar in dat weiland loopt van die grote kudde KWPN-ers. Voor haar zijn namelijk alle paarden hetzelfde. De kleine oude shetlander die naast de zorgboerderij staat en de chique Fries die ooit de alleskunner van de buurt was. Die liep voor de wagen, onder het zadel, in carrousel en werd s' winters wel eens verhuurd om voor een Friese wagen over het ijs te sjeesen.

".... want wat kost een paard nou eigenlijk wel niet?"

Ik zag de vraag al aankomen. [Ja wat kost dat paard nou wel](#). En niet wat kost dat paard nou niet. Maar dat terzijde. Een moeilijk te beantwoorden vraag. Ik noem maar de auto als voorbeeld. Een auto kun je voor 500 euro kopen en ook voor 500.000 euro's. Het is maar net wat je er mee wilt en van verwacht. Het vermogen, het merk, de status, de mogelijkheden of de collectors-waarde. Zo ook met paarden dus. Een paard kan een paar miljoen kosten. Maar over het algemeen zijn dat niet de paarden die je maar wat ziet staan in een weiland. Die paarden vliegen de wereld over en dansen op muziek een Gran Prix of springen over een muur als raketten die gelanceerd worden vanaf een

installatie. En krijgen staande ovaties van stadia vol publiek dat geniet van het spektakel. Dat mag ook wat kosten, vind die tak van de paardensport.

Onze dikke fjorden daarentegen kosten niet zoveel hoor, buurvrouw. Die worden gebruikt voor recreatief rijden en zijn ideaal voor beginners. Bovendien vrij sober van aard, of laat ik het zo zeggen die kunnen wel tegen een Nederlands wintertje en worden al dik van een plukje hooi.

"En al die kleding enzo. En die paardendekens, is dat nou allemaal zo nodig?"

Haar vraag klinkt niet echt als een vraag. Ik herhaal mijzelf wederom. Wat is er mis mee? Een middagje DIVOZA of Epplejack winkelen kan een groot feest zijn voor een paardenliefheb(st)er. Prachtige buitenkleding, paardendekens, haranchement, borstels, boeken, gereedschap, omheiningsmateriaal, trailerbenodigheden, EHBO spullen, voedingssupplementen, dekbedhoezen, sieraden, caps, chaps, app's..

..

Zie het maar zo buurvrouw: het houdt de economie draaiende en maakt de paardenmeisjes en vrouwen (èn mannen) gelukkig. En die paarden geven misschien niet zoveel om een nieuw halster of een ander kleurtje dekens maar het zadel moet wel goed liggen en de paarden-snoepjes heerlijk hoor.

Bovendien buurvrouw, je kunt maar beter een dochter hebben die op de manege rondhangt en haar geld uitgeeft aan een roze paardrijbroek dan een dochter die in het weekend handjesvol partypillen slikt op een Sensation-festival en zich maandags niets kan herinneren van de vermoedelijke feestjes die haar vrienden met haar hebben gechilled. Ik bedoel maar.

"Toch begrijp ik niet wat er nou zo leuk aan paarden is", concludeert buurvrouw na mijn preek.

Vreemd, begrijpt ze het nu nog niet? Maar ach, het maakt ook niet uit. Ik begrijp niets van haar bingo-middagen en haar man die hele middagen zit te vissen langs het kanaal. Dat hoeft ook niet. Ieder zijn eigen sport en ieder zijn eigen passie. Zolang er maar goed voor de dieren wordt gezorgd die ogenschijnlijk maar een beetje staan te staan..... Ik ben blij dat ze er staan want ik vind het altijd fijn om paarden te zien.

Nederlandse weilanden zouden toch een stuk saaier zijn als er geen paarden meer stonden te staan. Amen.

Paarden Columns "Fjorden hebben humor"

10. Een natte keuring

We leven er al weken naar toe: de regionale keuring. Dé dag van de fokker die zijn of haar veulens wil laten chippen en inschrijven. En wil laten keuren door een vakkundige jury.

Er zal ook een voltige-show plaatsvinden. We hebben t-shirts laten bedrukken en de fjorden gewassen en geknipt. We hebben er zin in! De auto's met de trailers staan klaar. In de vroege ochtend rijden we in een colonne richting het oogstfeest van het dorp. De ervaring leert dat er meer mensen die dag komen dan op drie Koninginnedagen tezamen, dus we moeten er vroeg zijn om een goede plek te vinden.

Territorium

De merries met veulens verdienen een rustige plek om de hectische dag door te komen. Eromheen plaatsen we tuinstoelen, dozen vol met eten en drinken, borstels, tuig en paardensnoepjes. Maar de weergoden zijn ons slecht gezind.

Het begint te regenen en het blijft regenen.

Het hele oogstfeest van het dorp ziet er grauw en grijs uit en het bezoekersaantal is een schrijntje vergeleken bij vorige jaren. Wij bijten moedig door. We lopen in ons witte kleding (wie heeft dat ooit bedacht?) en lachen als boerinnen met kiespijn.

Modder in meervoud

Maar het wordt natter en natter en ik ga bijna languit in de ring met een te frisse twee-jarige. De regenjassen gaan aan en de witte broeken zijn al zwart

van de modder geworden. Tot overmaat van ramp besluiten we dat de voltige-show niet door kan gaan. Veel te gevaarlijk: galopperen in het natte, gladde gras met meisjes die kunstjes doen op het paard... brrr.... Dochterlief en vriendinnetje in tranen, maanden voor niets geoefend. Klasgenootjes ruimen teleurgesteld hun zelfgemaakte spandoeken op.

Terug naar huis

Eind van de dag komen we vies, nat en moe weer thuis maar zijn trots op de eerste premies, een reserve-kampioen en prima beoordelingen van de jury. En: *ieder nadeel heb z'n voordeel* want de jonge paarden hebben een leermomentje gehad. Die zijn niet meer bang voor paraplu's, wapperende vlaggen, met regenjassen bepakte mensen en klunen door de modder.

De auto's met trailers uit de modder krijgen bleek nog de grootste uitdaging. Maar de paarden staan inmiddels weer op stal of in de wei en wij zitten aan tafel. Er wordt gelachen en gedronken en we zijn trots op onszelf en de paarden.

Mijn man, de enige niet-paardenmens onder het gezelschap, heeft een conclusie: "Jullie zijn hartstikke gek!", zegt hij.
En dat is inderdaad een understatement.

11. Beste wel bijzondere bevallingen

Bij de geboorte van veulens hebben wij al heel wat meegemaakt. Over het algemeen gaat het altijd goed, maar het blijft - best wel - spannend. En sommige bevallingen zijn écht heel bijzonder.

We gaan het meemaken...

Nou, dat gebeurt eerlijk gezegd niet altijd. Nachtenlang kan je als fokker op de camera liggen kijken, of in de stal verderop op een stretcher liggen slapen. Maar vaak krijgt een merrie het voor elkaar nét even te bevallen als je even naar de wc moet of ernstig toe bent aan een kop koffie.. Vijf minuten weg, en daar ligt ineens een veulen bij terugkomst. Het is al menig fokker overkomen. Misschien is het dan toch een soort instinct; 'ikke zeluf doen' is het motto van menig dappere merrie.

Dode hoek

Want al laat je een merrie alleen en met rust, de camera die boven haar stal hangt, kan je ook in de steek laten. Zo lag ik ooit nachtenlang naar de camera te kijken. Iedere beweging van de merrie zag ik, ieder hazenslaapje, iedere lange slaap. "Weer niets", dacht ik toen ik s' ochtends doodmoe mijn bed uitrolde. Maar even later, tijdens het uitmesten, stond daar dus een kersvers veulen mij met grote ogen aan te kijken. "Ook goedemorgen!", zei het vrolijk. En ik was stomverbaasd. Dit veulen was al minstens een halve nacht oud en ik had niets gezien op de camera.... Het veulen stond precies in de dode hoek en de bevalling had ik helemaal gemist.

Lekke band

Sommige merries hebben een super gevoel voor slechte timing en houden weinig rekening met de ochtendstress van hun mens. Ik had de hoogdrachtige merrie net in de paddock gezet, de kinderen wakker gemaakt, hup, aankleden, ontbijt, broodtrommeltjes ingepakt, de kinderen in de auto gegooid en start de auto maar. "Naar school jullie!", zei ik nog terwijl ik de merrie ineens luidkeels hoorde hinniken.

Het zal toch niet hè? Maar ja hoor, ik kon in de verte de merrie zien in mijn auto-spiegel en het was duidelijk dat de show begon.

"Lekke band. Zeg dát straks maar tegen de juf", zei ik tegen de kinderen en haalde ze weer uit de auto. "Lekke band?", vroeg mijn zoon verbaasd, maar gelukkig legde oudere zus-lief uit dat dit een mogelijke smoes was omdat ze op afstand en in stilte de bevalling mochten mee maken.

Een mooi hengstveulen werd geboren. "Hoe zullen we hem noemen?", vroeg ik de kinderen. "Lekke band", zei mijn zoon....

Twee is te veel...

En soms moet je huilen. Zoals die ene keer dat er halverwege januari een dood 'onaf' veulen in de stal naast de merrie lag. Zo mooi, een merrietje nog wel. Een klein pakketje leven dat niet mocht leven. Geen tijd voor tranen, de merrie moest naar de dierenkliniek en uren later was ik pas weer thuis, om de stal uit te mesten en het 'embryo' te begraven. Maar tijdens het uitmesten kwam ik iets tegen waarvan ik niets begreep. Vlees, bloed, geel, slijm. Verrek, dit was ook een veulen in wording maar in een ander stadium. De merrie was dus drachtig geweest van een tweeling. Dit veulen was al dood in de merrie en de

andere was eruit gegoooid. Dat verklaarde een hoop, en voelde gek genoeg als een opluchting. Nu er een verklaring was, was het verlies beter te accepteren. De merrie kwam een paar dagen weer gezond en wel thuis en heeft mij beloofd nooit meer een tweeling te dragen.

Boem!

Tja en dan hebben we ook nog een gekke merrie gehad die altijd keurig een gezond veulen kreeg maar nogal op een niet-zo-zachtzinnige-manier. Zoals een Giraffe dus. Op het laatste moment van de uitdrijving, ging ze staan en plofte het veulen op de grond.

Gebeden en gesmeekt heb ik haar. "Blijf nou toch alsjeblieft liggen", zei ik ieder jaar weer, maar mevrouw dacht er anders over. Klets, kabam, boem, en daar lag weer een veulen. Gek genoeg waren de veulens altijd prima en gezond, na zo'n stunt als prille begin van hun leven...

America is calling

Maar een fokkers-vriendin uit een nabij gelegen dorp, was wel de modernste onder de fokkers. (en sloomste). Zij besteedde het werk gewoon uit.

Webcamera erop (toen wij het hele woord nog niets een kende) en al haar Sociale Media-vrienden en kennissen uit verre landen keken mee.

Midden in de nacht werd ze dan gebeld: *"Hey, get up with you lazy ass, your mare is giving birth"*, riep een Amerikaan uit Idaho.

Handig hoor. Lekker slapen. Nooit loos alarm, en bevallingen hadden internationaal publiek.

Transgenders?

"Het is een hengstje!" riep een vriendin die een paar maanden daarvoor bij ons een drachtige merrie had gekocht. "Hartstikke gefeliciteerd", zeiden wij en vroegen naar de naam van het nieuwe leven. "We noemen hem Beau!" zeiden ze helemaal gelukkig. Maar een dag later belde ze ons terug. "Het is toch een merrietje, we hebben ons vergist"... Oeps, we hebben er maar niet om gelachen want dat soort dingen gebeuren wel vaker.

Een paar dagen later belde ze echter wéér. De dierenarts had gezegd dat het toch *misschien* een hengstje was. "Wátt?" vroegen wij nog. Zo moeilijk kan het toch niet zijn? Er zitten twee gaatjes onder de staart of er hangt iets onder de achterbenen....

Maar het was toch een lastig verhaal. De geslachtsbepaling bleek zelfs voor de dierenarts niet helemaal duidelijk.

Gelukkig was de naam goed gekozen; HET paard BEAU is een heel mooi paard geworden.

Met vreselijk veel geluid !

Het was een warme nacht, begin juni en dat kwam goed uit. Ik kon alle ramen openlaten zodat ik de merrie kon horen die een eindje verder op stal stond. En óf ik haar hoorde. Ooit wel eens een paard horen schreeuwen? Nou ik wel dus, en de hele buurt. Midden in de nacht, een bulderend geschreeuw van heb ik jou daar.... De eerste paar seconden snap je er niets van, maar daarna rende ik naar de stallen en trof een merrie aan die het veulen er niet uit kreeg.

De dierenarts was er gelukkig snel en de merrie en veulen hebben het overleefd.

Maar nooit meer zal ik dat geschreeuw vergeten. Wie ooit beweert dat een bevalling bij een merrie geen pijn doet, heeft het goed mis. De meeste merries maken gelukkig nauwelijks geluid, anders zou je als fokker hen nooit meer laten dekken... uit schuldgevoel én angst voor het geluid...

Hello World!

Als laatste; de vroege veulens. Standaard tellen wij er eigenlijk altijd wel een paar dagen bij op. Zeer zelden bevallen fjorden namelijk eerder dan de uitgerekende datum. Maar één veulen zullen we nooit vergeten. Die was er

gewoon op een dag. De kraamkamer was nog niet eens ingericht en de moeder had nauwelijks een dikke buik.

Hello World! was zo gezond als een vis en is een mooie fjord geworden. Een maandje eerder op de wereld dan geplanned, so what?

De uitzondering bevestigt de regel !

12. De eeuwige groene weilanden

Op de terugweg van een keuring zit ik achter de auto. Mijn paarden-vriendin en haar man zijn in een zwaar gesprek. Ik zit op de achterbank te staren naar de weilanden en de ondergaande zon. Met een half oor volg ik het gesprek.

"Naar de slacht", dat kun je gewoon NIET schrijven, zegt zij. "Ach wat", antwoordt hij, "dat is toch gewoon zo?! Het zijn volwassen lezers hoor!". "Ja maar, dan kun je toch wel wat *vriendelijker* woorden gebruiken?", zegt mijn vriendin met steeds meer verontwaardiging. "Kom op zeg, dat paard is gewoon door de borsten gedraaid, niet meer, niet minder." antwoordt haar man kordaat.

Het onderwerp is uiteraard triest. Een paard dat wordt "afgevoerd" is altijd akelig, wat de redenen ook mogen zijn. In dit geval betreft het een paard wiens been totaal kapot is gegaan en ongeneeslijk bleek te zijn. Na weken strijd kon het arme dier niet meer op zijn eigen benen staan en is dus uit zijn lijden verlost. Die betreffende mededeling werd zonder al teveel poespas gemeld in het verenigingsblaadje. "Het paard is naar de slacht gegaan".

De vrouw geeft nu een serie beschrijvingen, waarmee dezelfde mededeling een totaal ander gevoel oproepen. Het paard is naar de eeuwige groene weilanden gegaan, het paard is geëuthanaseerd, we hebben het paard laten inslapen of het paard is niet meer onder ons. Of nog een paar: na een lange, moedige strijd heeft het paard ons verlaten. Ons geliefde paard rust in vrede. Zo had het ook gekund. De man vind het allemaal onzin. "Het is geen mens", zegt hij. Punt. "Wat vind jij, Marga?", vraagt zij. Moeilijk, denk ik. Natuurlijk heeft de man in feite gelijk maar de meeste paardenmensen vinden nou eenmaal het woord "de slacht" weerzinwekkend, ook al is het de waarheid dat de meeste paarden op die manier hun leven zullen eindigen.

Een ieder, die wel eens afscheid hebben moeten nemen van zijn of haar paard, weet dat er een groot verschil is tussen een paard laten inslapen (euthanaseren) en het paard naar de slacht brengen. Wat de (gedwongen) keuze ook is, in beide gevallen gaat het paard dus dood en zal de buitenwereld ervan op de hoogte worden gesteld.

Ik kijk uit het raam en zie de weilanden voorbij zoeven. Hier en daar een groepje paarden, rustig grazend in het half schemer. De zon verdwijnt achter de horizon en spoedig zal een warme zwoele zomernacht volgen. Ik denk dat ik toch voor "de eeuwige groene weilanden" ga ...

13. Een jaarling is een naarling - not!

Met 'Een jaarling is een naarling' wordt bedoeld dat een éénjarige lelijk is of lelijk gedrag vertoont. Het is geen officieel gezegde, maar toch hoor je het helaas (te) vaak. Wij pleiten voor vervanging van deze quote.

Alle veulens zijn mooi

Dat is een feit. Zelfs het lelijkste veulentje ter wereld heeft iets zoets op het moment dat het ter wereld komt. Of voor het eerst lekker om moeders heen galoppeert in de weide. Of een beetje bangig naar je toe komt lopen en de nieuwsgierigheid het overwint van de angst.

Drie witte ongelijke benen? Nou en... Een lelijke onderbroken bles die bovendien nog eens scheef loopt? Who cares? Of een kleurtje dat niet bepaald de bedoeling was... Ach, het gaat erom of ie gezond is.

Uit de kluiten gegroeide puber

Maar een jaar later is hij of zij toch echt niet meer om aan te zien. Niet alleen dát veulen, maar eigenlijk ook de hele mooie veulentjes. Bij de nu-jaarlingen is de achterkant sneller gegroeid dan de voorkant (zwaar overbouwd), het hoofd lijkt te groot voor zijn of haar lichaam of de benen lijken in de hoogte richting drie keer zo groot als de romp. Er loopt een paardenkop op vier poten door de wei en de manen en staart lijken sprietjes die alle kanten opgroeien.

Pestpuber

Bovendien heeft de jaarling praatjes voor tien. Moeders is er niet meer om hem of haar te corrigeren en kuddemaatjes of de mens heeft het overgenomen. Maar dat pikt niet iedere pest-puber zomaar. Sommigen gaan de strijd aan, anderen zijn zulke bange poeperds geworden dat er geen land mee te bezeilen valt. De puber laat zichzelf helemaal niet pakken in de wei of weigert het om een beetje fatsoenlijk aan het halstertouw mee te lopen. Bij het minste geringste springt ie bovenop je of besluit op eigen benen vliegensvlug de terugweg te nemen terwijl jij kijkt naar de brandblaren van het touw in je handen.

Iedere fase heeft zijn charme

Maar treur niet. Iedere fase in het leven gaat voorbij. Zo ook de 'puberfase' bij paarden. Dit lelijke eendje zal spoedig uitgroeien tot een mooie zwaan en bij de juiste opvoeding (door kuddegenoten en de mens) een hartstikke, lief, mooi, en superbraaf paard worden.

Wij hebben een nieuw gezegde gevonden: **een jaarling wordt ooit een darling.** We bedoelen natuurlijk exact hetzelfde met de vorige 'quote' maar het is iets vriendelijker verpakt en geeft hoop.

Laat de puber lekker puberen en voor je het weet is het een 'darling'!

14. Biodiversiteit is leven!

Er staan vier mannen bij het weiland, dat wij hebben gepacht van Natuurmonumenten. Nou ja, staan... één ligt op zijn buik, half onder de omheining door, om een plantje te fotograferen en de anderen staan in de verte te kijken, iets met hun verrekijkers naar beneden gericht. Ik loop erheen en vraag of er iets aan de hand is.

Een rommeltje

Ons weiland is nu niet echt het mooiste weiland in de omgeving. In het pachtcontract staat dat er niets mag worden bemest en er zo min mogelijk aan het weiland mag worden gedaan. Zet er fjorden in en je weet dat dat al snel leidt tot een rommeltje van hier tot ginder. Op die manier groeit van alles. De smeerwortels tieren welig, Jacobs Kruiskruid proberen we met man en macht te bestrijden, en verder is er weinig orde en netheid in de begroeiing te vinden. Hoe schril is het contrast met de weilanden een eindje verder op: pure monocultuur: een zee van groen kort gras met de geur van een overload aan kunstmest.

Hoera!

Maar nog voor ik bij de mannen ben is het eerste compliment al een feit. "Wat een mooi weiland heeft u", zeggen ze en ik val bijna om van verbazing. Ze wijzen mij op BIODIVERSITEIT en zijn blij voor de verandering weer eens een insect en een bijtje te zien. Een lange discussie volgt over de toestand van de natuur in Nederland. Het is niet vijf voor twaalf maar vijf over twaalf. Zijn we al niet te laat om het tij nog te keren? Maar we houden het gesprek even lokaal en gezellig en de paar hectare biodiversiteit waar we nu over praten, doet de mens in ieder geval goed. Althans niet de mens maar de natuur en de mens.

Kort samengevat door Albert Einstein: No bees, no human. We moeten terug naar de kruidige weilanden, de bermen vol bloemen en planten en de monocultuur beperken. We hebben ieder plantje nodig om de balans te herstellen.

Mevrouw bemoeial

Een fjordenmerrie komt aanlopen en begroet de mannen. Ze bemoeit zich met het gesprek en is het helemaal met ons eens. Verandering van spijs doet eten. Een weiland vol kruiden, onkruid en gras vindt ze helemaal prima.

De mannen wijzen ons op het plantje dat werd gefotografeerd. We staan er bijna bovenop. Een zeldzaam plantje dat niet zo vaak meer voorkomt. In ons weiland! "Welk plantje?", vraagt de fjordenmerrie en voor ik haar naar achteren kan duwen, buigt ze naar beneden en ziet het plantje. Hap, kauw, kauw, slik, weg.... Gelukkig staat het plantje in ieder geval op de foto en staan er verderop nog meer exemplaren in het weiland.

Ik groet de Natuurmonumenten-mannen en loop richting huis. Voor het eerst van mijn leven ben ik trots op ons rommel-land en moet ik stiekem wel een beetje lachen om de merrie. Ik hoop maar dat het zeldzame plantje niet lekker was, dan blijven de anderen tenminste staan.

***Biodiversiteit is
leven!***

15. Uitbraak-experts!

Geen zorgen, we gaan het hier niet hebben over de Coronacrisis en het Outbreak Management Team (OMT) van de RIVM. Deze blog gaat over de uitbraak-specialisten die we allemaal van dichtbij wel eens hebben meegemaakt. De onschuldig ogende paarden die meestal 's nachts toeslaan...

Houdini

In ['fjorden hebben humor'](#) schreef ik eens al over een fjord op de manege die de bijnaam 'Houdini' had. Na een lesuur rijden zette ik hem terug in zijn stand om even snel naar de w.c. te rennen. Onderweg van w.c. naar de stallen terug, liepen mensen mij al lachend en hoofdschuddend voorbij. Ik begreep er niets van, maar wat bleek? Afzadelen hoefde al niet meer. Naast Houdini lag het zadel op de grond inclusief het hoofdstel en meneer stond al lekker zijn hooi te eten. Hoe hij het voor elkaar gekregen had mag Joost weten, maar deze fjord kon ieder haranchement afkrijgen zonder hulp van de mens.

Slootje springen

In ons natte landje worden veel weilanden gescheiden door sloten. Ideaal want je hoeft niet bang te zijn dat je paard zich verwondt aan schrikdraad of prikkeldraad. En over het algemeen blijven paarden keurig in hun eigen weiland. Maar ja, je hebt er natuurlijk altijd wel een paard bij, die slootje springen helemaal te gek vindt. En helemaal als het gras groener is bij de buurpaarden... We noemen zo'n paard: de sloten-expert !

Staldeuren en hekken

Maar er zijn ook nog andere sloten-experts: paarden die staldeuren en hekken open krijgen. Wat nou een slot erop? Een beetje friemelen met de bovenlip en hóp, het paard heeft de deur open gekregen. Wij hadden ooit een Welsh Cob als sloten-expert. Geen slot op de staldeur dat haar tegenhield om vooral s' nachts aan de wandel te gaan richting de voertonnen en het hooi. Het ene slot maakte ze open met haar bovenlip, bij het andere gebruikte ze haar kaken om het handvat omhoog te krijgen en dat opzij te schuiven. Het enige dat hielp: sloten aan de buiten-*onderkant* van de deur waar ze niet bij kon.

Stiekeme verhuizers

En dan hebben we ook nog de verhuis-experts. Dat zijn de paarden of pony's die van hun plekje verhuizen. Het hoeven niet eens springpaarden te zijn want een kleine fjord van ons was ook zo 'n verhuizer. Iedere keer stond ze de volgende ochtend in een paddock verderop. We hebben nooit gezien hoe ze het deed, maar gezien de hoogte van het hek en haar eigen hoogte, was het echt onmogelijk zijn dat ze dit deed door over de houten omheining heen te springen... Deed ze het dan door zich tussen de houten dwarsleggers heen te wurmen? Of kroop ze onder de omheining door? Geen idee...

Op heterdaad betrapt!

En toen belandden we ineens in het digitale tijdperk. Camera's op de stallen en het weiland gericht en de uitbraak-specialisten worden ontmaskerd. Op Facebook, Instagram en Youtube kunnen we nu hun kunsten bewonderen. Wat onmogelijk lijkt, zien we nu terwijl we onze ogen uitwrijven van verbazing.

Laten we maar proberen om nóg slimmer te zijn dan deze slimmeriken. Voor hun eigen veiligheid ! En onze goede nachtrust...

16. Stoofpotje parelhoender

Sinds een paar jaar hebben wij parelhoenders op het erf lopen. Parelhoenders zijn van die prehistorische vogels die lijken op een kip maar vallen onder de hoender-achtigen.

Chique vogels

Je ziet ze wel eens op schilderijen; prachtige koningsblauwe veren en Haute couture elegantie ten top. Helaas hebben wij niet zulke mooie blauwe exemplaren, want die van ons zijn grijs/zwart/wit met blauwe hoofden en rode lellen. Ze zijn bovendien nogal áánwezig.... en dát is een understatement.

Te koop

Regelmatig staan ze te koop op marktplaats omdat kinderboerderijen, aan de rand van woonwijken, denken: "Leuk! een soort kippen..." maar vervolgens de hele Vinex-woonwijk overstuur maken omdat zij de brave burger-rust wreed verstoren.

Gelukkig wonen wij landelijk en checken wij soms of de burens nog kunnen slapen. De parelhoenders veroorzaken nog geen buurtproblemen en kunnen het overigens uitstekend met de fjorden vinden.

Waar de fjorden zijn, zijn de parelhoenders. Ze lopen door de voerbak heen, onder de fjorden door, over de fjorden heen en spelen zelfs glijbaantje; vanaf

de ruggen over de billen van de fjorden naar beneden glijden.... Joepieeee... roepen ze en dat is hoorbaar, geloof me.

Aanrader of afrader?

Is dit een pleidooi voor het houden van parelhoenders? Een beetje. Als je de ruimte hebt en een geluidswal om je erf, dan zijn die leuke vogels zeker de moeite waard. Of ze nu echt meerwaarde voor de paarden hebben, daar ben ik nog niet helemaal uit, want het is nu ook weer niet zo dat ze bijvoorbeeld als vogels op de ruggen zitten om de fjorden van hun wintervacht af te helpen en zelf er met uitstekend nest-materiaal van door gaan.

Hoe maak je een stoofpotje?

Ik moet helaas ook eerlijk toegeven dat er een moment was dat we knettergek van de parelhoenders werden.

Na intensief beraad besloten we dat het tijd was om actie te ondernemen. Ik ging naar de keuken om grote pannen klaar te zetten en het recept "Stoofpotje Parelhoender" uit te printen en mijn man zat al snel verscholen achter een paar balen hooi op het erf met een geladen windbuks klaar om te schieten.

Toen de bouillon al lekker begon te ruiken en pruttelen, vroeg ik mij af waar mijn man toch bleef. Ik had hem ieder moment weer binnen verwacht met de verse parelhoenders over zijn schouders... maar aangezien het mij te lang duurde, legde ik mij scherp geslepen messen neer en liep naar buiten.

Tot mijn stomme verbazing trof ik hem scheldend aan: boos op de fjorden. Alsof zij zijn snode plannen hadden voorzien, waren ze met hun grote dikke billen voor de parelhoenders gaan staan om de kogels op te vangen. Als mijn man dáár op was gaan mikken, wist hij dat hij een probleem zou hebben met de rest van het gezin, dus deed hij dat maar niet.

De parelhoenders hebben gratie gekregen, met dank aan de fjorden, die de executie wisten te verijdelen.

Paarden & parelhoenders

De parelhoenders zijn er dus nog steeds en even luidruchtig als voorheen. Gelukkig maar, want "Stoofpotje Parelhoender" schijnt niet eens zo lekker te zijn.....

17. Willen alle paarden óók afstand houden!

Kunnen honden en katten ook corona krijgen? Daar zijn de wetenschappers onderzoek naar aan het doen. Het zou een nachtmerrie voor vele huisdierenbezitters zijn en dus wachten we de resultaten in spanning af. En een nóg grotere nachtmerrie: als paarden het óók zouden kunnen krijgen... Maar een goede paardenmeid is op haar – onvoorspelbare – toekomst voorbereid, en dus gaan we aan de slag!

Afstand, wat is dat?

Een paard is een kuddedier. Paarden zoeken niet alleen bescherming bij elkaar maar ook genegenheid. Als ze elkaar mogen is dat duidelijk te zien: ze kunnen niet van elkaar afblijven. Lekker schuren, het liefst de hele dag. "Krab jij mijn manenkam? Dan zet ik lekker mijn tanden in jouw schoft".

Bumperklevers met hoofdletters

En dan ineens schrikt de kleine of grote kudde. Ze zetten het op het een lopen. Ze zijn natuurlijk niet voor niets vluchtdieren en de eerste schrikreactie is dan ook altijd, maken dat je wegkomt.

Het liefst galopperen ze dan zó dicht tegen elkaar aan dat je bijna denkt dat ze elkaar lichamelijk ondersteunen. Zij aan zij, kop aan kont. Een file vol bumperklevers is er niets bij.

Hangjongeren en -ouderen bij het hek

En dan nog iets wat moeilijk wordt om af te leren: groepsvorming bij het hek. Daar staan ze dan allemaal. Samen wachten op voer of uit de voerbakken eten. Op een enkel paard na met voernijd, zijn de meeste paarden toch enorm sociaal. Af en toe zijn er wel irritaties en wordt er dreigend naar elkaar gekeken, een trap verkocht, maar zelden hebben deze incidenten een nare afloop. Daar kunnen de Amerikanen nog wat van leren, die elkaar bij de eerste beste irritaties overhoop schieten.

En hier onze 'paarden-coronamaatregelen':

De mondkapjes kunnen we wel vergeten. Dat zal een paard nooit pikken. Óf ze eten gewoon het mondkapje op, óf het zal een crime zijn die überhaupt om te krijgen. Bovendien: een paard ademt door zijn neus en zal bij de lichtste vorm van benauwdheid echt niet zo dapper zijn als de mens en denken: *"ach, het went wel... de bushalte is al in zicht...."*

Maar hoe gaan we dan paarden **leren om afstand te houden**? Dat zal een hele toer worden... Ik ga beginnen door ze de bovenste foto te laten zien. Kijk, dames, zo moet het dus... 1,5 of 2 meter afstand houden, lukt best. Het weiland is groot genoeg. Volg de pijlen maar en hou je aan de aanwijzingen!

Geén groepsvorming meer bij het hek. Daar zal ik een bord ophangen, waarop het symbool duidelijk genoeg is.

En krabben tegen de jeuk of om **de liefde te tonen voor je medepaard**? Even niet, meiden. Tenzij je van hetzelfde huishouden bent...

Wat zeggen jullie? Jullie zijn min of meer allemaal familie van elkaar en wonen op hetzelfde adres?.... Oh.... Uhhh ja, daar had ik even niet aan gedacht... Ach, misschien ben ik een beetje in de war door deze coronatijden...

18. Oproep tot staking: nooit meer uitmesten!

Ik heb een vraag die mij al jaren dwars zit en waarop ik nooit een fatsoenlijk antwoord heb kunnen vinden: *waarom zijn paarden niet zindelijk?*

Paarden en mensen blijken door de eeuwen heen een goed team en we hebben het paard ALLES kunnen leren. Het paard kan met ons jagen, over muren van twee meter hoog te springen, dansen op muziek, als transportmiddel te fungeren, lief voor kinderen, gehandicapten en beginners te zijn, langsrazend verkeer te accepteren etc. etc... Hoe is het dan toch mogelijk dat een paard nooit heeft kunnen leren **POEPEN** op commando?

Oefening baart mest ?

Wékenlang heb ik geoefend. Ik heb zo'n fel gekleurde grote emmer gekocht en die in een hoek van de stal gezet. Geen smoesjes meer, zo van: "ik heb de emmer niet gezien!" Het formaat en de kleur waren duidelijk genoeg. Daar! moet je mesten! En de kruiwagen in het weiland of paddocks. Exact op de juiste hoogte! Staart omhoog, even erover hangen, en wat is nu het probleem?! Tig-duizend jaar na domesticatie en dat lukt ze niet eens!

Waar tref ik de volgende morgen de gele lichtgevende emmer aan? Precies, over de staldeur heen, ergens rollend op het erf! En wat is er met de kruiwagen gebeurd? Na een nachtje pure zinloze vernielzucht is hij zorgvuldig en compleet gesloopt...

Wij paardenhouders, wij pikken het niet meer!

Ik roep jullie allen op mij bij te staan en *een grootscheepse uitmest-staking* te organiseren. Overleg heeft geen zin meer. Ik heb al vaak genoeg een vergadering georganiseerd en mijn punten op tafel gelegd. Maar de paarden toonden geen enkel begrip voor het feit dat het voor alle paardenhouders een gigantische werktijdverkortung zou opleveren.

Nu, ik stel voor dat we allen een week de boel de boel laten. Laat de paarden maar eens met de knieën in hun eigen drek staan, de weilanden ernstig bevuilen, daar poepen waar ze toevallig ook staan te grazen. Stelletje viespeuken! Dan kunnen ze lekker als zwijnen rollen in hun eigen stront en een

uur in de wind stinken. Niets geen borstelen of hoeven uitkrabben. Eigen schuld dikke bult.

Ze zullen na een week elkaar niet meer herkennen, hun drinkbakken niet meer kunnen vinden en er een dagtaak aan hebben nog een schoon plekje te vinden waar ze elkaar kunnen krabbelen.

Werktijdverkorting

En wij hebben ineens zeeën van tijd. Alle achterstallige klusjes kunnen gedaan worden of we gaan gewoon allerlei dingen doen die niets met dat rapaille te maken hebben. Netflix-series kijken, een goed boek lezen, thee drinken...

Speed evolutie

De paarden zullen ons bidden en smeken om nieuwe besprekingen te openen. Zij zullen ons verzekeren dat de komende generatie een tijdsprong in de evolutie zal doen. De veulens zullen bij geboorte zindelijk zijn!

Constructieve afspraken

Ik zal de onderhandelingen namens jullie als achterban afsluiten, nà ondertekening op papier van beiden partijen en een aanvaard excuus van de paarden, vertegenwoordigd voor ieder ras, voor al die uren, uren, uren, uren werk die wij iedere dag maar weer besteden aan het opruimen van paardenmest!!

19. Willen we meer winter?

Ik sta de paddocks uit te mesten en mijn gedachten staan op nul. Een heerlijk ontspannen klusje dat bij de dagelijkse routine van veel paardenmensen hoort. Maar er is iets vreemds aan de hand...

Hè? Nu al lente?

De eerste sprietten van die ellendige, woekerende smeerwortels steken alweer uit de grond en ik zie ineens een paar Jacobskruiskruidroosjes die het wederom aandurven om in mijn weiland te gaan groeien. Het is bovendien zo warm dat ik mijn jas uitdoe.

Klimaatontkenners

Willen de klimaatontkenners even langskomen? Het is echt geen winter hier hoor! En wij maar hopen op een dik pak sneeuw, een Elfstedentocht en briesende witte paarden in de sneeuw. Waterbakken te lijf gaan met een flinke schop om het ijs te breken. Glijdend op je laarzen stoeien met klompen mest en een kruiwagen die glibberig koud aanvoelt. En een paard rollend door de sneeuw met zijn nèt nieuwe deken aan. Alle ellende, al het plezier. Het hoort gewoon zo. Maar waar is de winter (gebleven) ?

Social Media:

Op Social Media lijkt iedereen gelukkig te zijn. *"Het gaat de goede kant weer op", "Ahh, lekker straks weer in bikini", "Genieten joh!"*, wordt er massaal in koor geroepen. Wij mensen zijn een raar soort. We denken op (te) korte termijn,

hebben een slecht geheugen voor wat betreft de geschiedenis en kijken niet verder dan ons eigen tuinhekje (weilandhek in ons geval).
Dus besluit ik maar even onze paarden aan het woord te laten:

"Meiden wat vinden jullie er nu van?"

Onze oude merrie kijkt mij aan, slaakt een diepe zucht en gaat vervolgens verder met haar hooi op te eten.
Wellicht is dit statement van haar álles-zeggend.

De jonge, drachtige merrie wil wel even haar ei kwijt.
Gelukkig niet letterlijk, want de dracht moet nog een tijdje. Ze is stront-chagrijnig en wijst mij op het feit dat ze al bijna alleen maar hooi krijgt en het sappige gras mist. Haar geklaag is duidelijk. Ze is een Fjord; ze houdt van kou en een pak sneeuw op haar rug.

Onze jaarling kijkt mij vragend aan. Ze begrijpt er weinig van. Sneeuw? Hoe ziet dat eruit dan? Witte regen? Hagel? Kou? Ze schudt haar hoofd en loopt van mij weg. Ze sluit zich aan bij haar moeder (de oude merrie) en gaat verder met eten.

Rassen-discriminatie?

Ik kan zo langzamerhand mijn conclusie wel trekken, hoe de paarden denken over het wegblijven van de winter. Maar de drachtige merrie is toch slimmer dan ik dacht. Ze vindt dat ik mijn vraag ook aan 'andersoortige paarden' moet vragen om een goed beeld te krijgen van de mening van paarden in het algemeen. Ze beticht mij nog nèt niet van rassendiscriminatie.

"Vraag het maar eens aan die hete sprieten", zegt ze, en wijst met haar voorhoef naar de Arabische volbloeds van de verre burens. *"Die zijn wel wat gewend en verheugen zich vast alweer op de hete zon op hun donder".*

Zou het echt zo zijn? Ik betwijfel het. Wellicht kunnen zij beter tegen de hitte. Maar een beetje paard - vooral in Nederland - moet toch een normale zomer waarderen met vooral GROENE weilanden. Geen hitte en verschroeid gras. En geen miezerige, grijze winters maar échte winters met witte sneeuw.

20. Die irritante reclame over matrassen... grrr !!!

Mijn paarden hebben mij te pakken. Al dagenlang klaagden ze over een reclame op de tv waar ze zich helemaal rot aan ergeren. Ik gaf ze groot gelijk maar ik zei tegen ze: "Dan kijk je toch niet?!" Ze staan namelijk vaak vanuit het weiland naar binnen te gluren en volgen ieder programma! Maar zo gemakkelijk kwam ik er dus niet van af.

Netflix-verslaafden

Zo zijn ze al bijna net als wij een beetje Netflix-verslaafd. Ze smullen van spannende Scandinavische series en zijn vaak onder de indruk van goede documentaires. En de watjes stonden met zijn allen te huilen bij de film "A Dog's Purpose"!!

Ik laat ze lekker meekijken want sindsdien zijn ze niet alleen lief voor de hond, maar van documentaires worden ze ook wat wijzer. De Scandinavische series kan ik ze sowieso niet ontfeggen. Dat is hun afkomst en ze genieten van de Scandinavische taal, cultuur en natuur tot in hun hoeven...

Journal en reclames

Maar ze kijken ook naar het journal. Je hoeft hun echt niets wijs te maken over het corona-virus, de toeslagenaffaire bij de Belastingdienst, ze weten álles. En ze hebben zelfs een 'mening' over politici.

- zo is er een minister die ze een 'hunk' vinden
- een lijsttrekker die ze hun 'toyboy' noemen (foei! meiden)
- en er zijn er ook paar bij wie ze demonstratief hun paardenkont omdraaien, zodra deze mannen in beeld zijn.

Uiteraard kijken ze ook naar alle talkshows én naar de reclames tussendoor.

En zo ook naar die bloed-irritante matrassen-reclame dus.....

Ze kennen inmiddels ieder woord van wat de blonde dames tegen elkaar zitten te ratelen. De matrassen worden de hemel in gepraat en er worden vele dure woorden gebruikt om de reclame een beetje wetenschappelijke allure te geven. *"Héél annoying"*

Websites

Maar goed, nu hebben de paarden mij dus te pakken. Op aanraden van de *nep-blonde mutsen* (hun woorden!) zijn ze naar de website van het matrassen-bedrijf gegaan en hebben ze het 'persoonlijke advies paneel' ingevuld. Qua gewicht scoorden ze heel hoog en kwamen ze op een multi-layer-traagschuim-matras uit, dat ik nu voor hun moet kopen...

"Ja baas, het is niet alleen goed voor onze huid, maar ook voor ons humeur en onze weerstand tegen enge virussen..."

"En een goede nachtrust is goud waard", benadrukt de jaarling ernstig. Pfff. Alsof die snotaap iets anders doet behalve slapen, eten, slapen, eten en slapen...

Nou, ga daar maar aanstaan als paardenbaas, dit gaat mij goud geld kosten.

Maar gelukkig ben ik slimmer dan die grapjassen. Het gordijn gaat voortaan dicht zodra reclames in beeld komen. *"Ook een stuk energie-zuiniger"*, zegt mijn man. Hij blij, ik blij, de fjorden nog even een tijdje boos, maar een extra appeltje zal hun snel die *d(é) (c) u (p) re* matrassen doen vergeten.

Hoop ik....

21. Coronakapsels

Precies een jaar geleden viel het de paarden op: we waren als gezin ineens allemaal thuis. De auto's verlieten zelden nog de oprit en we gingen dagelijks aan de wandel. "Rare wezens, die mensen", zeiden ze weer hoofdschuddend tegen elkaar, maar ze waren toch ook wel nieuwsgierig wat er aan de hand was.

Corona enzo

Op een dag vroeg de oudere merrie het mij. *"Wat is er toch aan de hand? Moeten we ons zorgen maken?"* Ik vertelde haar alles over een akelig virus dat de mens bij zijn kladden te pakken had. We waren allemaal bang en bezorgd. De enige oplossing was om [afstand te houden](#), sociale activiteiten te beperken, mondkapjes te dragen en wachten op een vaccin en betere tijden...

Virussen enzo

Ze kon zich nog wel de tijd herinneren op een stal waar [droes](#) heerste. Er was zelfs een merrie overleden. Gelukkig hadden de meeste paarden het gered maar reken maar dat het een nachtmerrie was geweest voor de paarden en de mensen!

Begrip enzo

De oudere merrie toonde veel begrip en beloofde mij niet meer uit te lachen

als ik boodschappen had gedaan en het mondkapje nog droeg. Nee, het was geen naar beneden gezakte muts, of omhoog geklommen sjaaltje. Het was een serieuze bescherming tegen het virus. Ook begreep ze dat er even geen feestjes & festivals meer in zaten. "[De hengstenkeuring \(livestream 27 maart a.s. !\)](#) kunnen jullie op de televisie zien!", vertelde ik haar en ik beloofde dat ik de televisie de hele dag voor het raam bij het weiland zou zetten!

Coronakapsels

De merries zijn begripvol, solidair en klagen niet. Wat zijn het toch een lieve, welopgevoede paarden!

Tot er op een dag een corpulente man op het fietspad voorbij komt, de merries ziet en stil staat. Hij vindt het nodig zijn mening te verkondigen. Hij strekt zichzelf uit, maakt van zijn hand een toeter en roept hard: *"Wat een coronakapsels!!!"*

De paarden schrikken op, draaien zich om en kijken verbaasd de man aan. Zonder ook maar één seconde te wachten, stiert de tweejarige op de man af en antwoordt luidkeels: *"En jij dan, papzak? Ga maar snel weer fietsen met die corona-kilo's van je!"*

Excuses.... tja, ik geef het toe. De tweejarige moet nog een beetje worden opgevoed...

22. Tegen een (stroom) stootje kunnen

Voor de meeste mensen is het voorjaar de tijd om er op uit te gaan. Op terrasjes zitten, genieten van de eerste zonnestralen of lekker sportief erop uit op de fiets. Natuurlijk is dit jaar anders dan anders, maar 'you get the picture'...

Voor de meeste *paarden*mensen is het voorjaar iets totaal anders. De winter is voorbij, het erf is een puinhoop en er valt een hoop aan de omheining te repareren.

Dus daar ging ik op pad, de stroommeter mee en een notitieboekje om alle werkzaamheden te inventariseren.

Waar is de stroom gebleven?

De omheining staat er beroerd bij, de palen zijn verrot, isolatoren afgebroken en waar is de stroom gebleven? Er staat zó weinig stroom op dat de paarden erom lachen. *'Niet vertellen tegen de baas'* hadden ze met elkaar afgesproken, want zo konden ze er gewoon overheen hangen met hun hals om het gras van de burens op te eten...

Aan het werk!

Er volgen vele dagen van intensief werk. Een kruiwagen naast mij met alle benodigde materialen zoals een grondboor, schaar, stroomdraad, nieuwe verbindingen, isolatoren, handgrepen etc. etc.

En de paarden die mij volgen op de voet en besloten hebben om mij te gaan 'helpen'....

Deze hulp houdt het volgende in:

- ze staan continue te dicht bij mij, mijn persoonlijke ruimte wordt kleiner en kleiner
- ze bemoeien zich overal mee en weten alles beter
- met enige regelmaat wordt mijn hoed van mijn hoofd getrokken. Dit blijkt de tweejarige te doen die vervolgens weg galoppeert en reuze trots is op haar trofee

- af en toe ben ik ook gereedschap kwijt, ze hebben er een spelletje van gemaakt om dat stiekem af te pakken en een eindje verderop neer te leggen, *lachen joh!*
- ook een leuk spelletje: staart omhoog en poepen maar, precies dáár waar ik dus moet zijn
- waar is mijn boterham en koffie-to-go gebleven die in de kruiwagen lagen??? ook weg...

Zo werk ik verder en de paarden 'helpen' mij mee. Ach, het is wel gezellig en als ik niet reageer op hun negatieve aandachtstrekkertje krijgen ze er al snel genoeg van. Langzaam verandert hun werkingstelling en ineens geven zij mij gereedschap aan en gedragen ze zich als volwaardige assistenten-in-opleiding.

Stroom?!

Zouden al mijn inspanningen straks voldoende zijn om weer een veilige omheining voor het weiland te hebben waar straks de veulentjes kunnen rondrollen? Zou de stroom weer voldoende zijn om serieus genomen te worden? Dat antwoord komt al snel...

Ik hoor een auto de oprit inrijden, mijn man komt thuis.

Vijf minuten later spring ik minstens vijf meter de lucht in, schreeuw zó hard dat de hele buurt het kan horen en vliegen de paarden geschrokken achteruit. Mijn lichaam krijgt een reset van heb-ik-jou-daar.

Op trillende benen loop ik even later naar het huis en kom mijn man tegemoet. "Hey, was je buiten?", zegt hij. De grapjas zag dus het stroomapparaat en dacht dat ik vergeten was de stekker in het stopcontact te doen....

De omheining is weer netjes en er staat voldoende stroom op. Dát weet IK zeker.

23. 'Wonies wol': een duurzaam top idee!

Ik heb een duurzaam top idee! Ik zal het hier even 'pitchen' zodat jullie kritisch kunnen meedenken voor ik mij aanmeld voor [Dragons Den](#). - smiley -

Het idee

Mijn idee is als volgt. Jullie weten allemaal dat duurzaamheid belangrijk is om verspilling van grondstoffen tegen te gaan. Nog beter: circulaire industrieën ontwikkelen waarbij grondstoffen 100% worden hergebruikt. Maar laten we het even zo simpel mogelijk houden.

De motivatie

Duurzame stoffen zijn in! Soms hoor je ineens dat katoen helemaal niet zo milieu-vriendelijk is. Katoen groeit hier namelijk niet, moet vervoerd worden en er is veel verspilling van water en er wordt enorm veel gif gebruikt bij de productie. En zo zijn er vele stoffen die lekker natuurlijk klinken maar het helemaal niet zijn.

Nu is er gelukkig een ontwikkeling gaande dat er veel geïnvesteerd wordt in het ontwikkelen van duurzame stoffen. Wat dacht je van een nep-leer gemaakt van champignons?

[Mylo, the new un-leather !](#)

Wie weet gaan we binnenkort Mylo zadels, hoofdstellen en halsters in de

winkels spotten. Paardenspullen gemaakt van champignons is toch vet cool en super Vegan??!!!

Bedrijfsplan

Maar terug naar mijn idee. Zoals jullie allen weten zijn er ponyrassen die echt bákken haar afleveren in het voorjaar. Zodra de dagen langer worden, veranderen de stallen, het erf of het weiland in een deken van oneindig veel overbodig winterhuid.

Nu dacht ik zo: waarom hergebruiken we deze haren niet? Waarom kan er geen nieuwe soort wol van gemaakt worden? Goed, de vogeltjes maken er gebruik van om hun nestjes een lekker tapijtje te geven, maar dan nog, er blijft zó veel van over....

Puik producten

Over tapijten gesproken, bedenk eens wat we er allemaal van kunnen maken ! Niet alleen wollen warme wintertruien maar ook dekbedvulling, tapijten, isolatiemateriaal en misschien wel droogveegmatten.

Misschien kunnen we het wel - milieuvriendelijk - verven en wordt het helemaal hip om een jas gemaakt van paardenwol te dragen !

Dragons Den?

Wat denken jullie, is het een idee voor Dragons Den? Zou ik inzamelsysteem kunnen opzetten zodat alle wollenbaaltjes zoals Shetlanders, IJslanders, Tinkers, Mérens, Fjorden en Halfingers hun wintervachtjes zouden kunnen inleveren? En een producent vinden die van paardenwol puik producten gaat maken?

De naam heb ik al bedacht: Wonies wol. Zovan: wol van ponies... Leuk?

En voor de tune maken we gewoon een variatie op het oude liedje:

Paardje, paardje, heb je duurzaam wol? Ja baas, ja baas, een hele paddock vol!

Ik zie het helemaal zitten. Wie doet mee?

Ik hoor het graag, maar nu ga ik weer even de fjorden borstelen....

24. Zadelmak maken, hoe doe je dat?

Er loopt bij ons een driejarige ruïn in de wei. We moeten hem nodig eens zadelmak maken. De ruïn is nog zo groen als de wei waarin hij loopt te grazen. Tijd voor een PVA van dit paard. Plan van aanpak dus.....

Maar dat is niet zo eenvoudig als het lijkt. Zoveel verschillende paardenmensen, zoveel verschillende ideeën. Om maar eens twee tegenstellingen te noemen. Er lopen bij mij twee totaal geschikte paardenmeiden op het erf, maar erg verschillend van karakter. Wie gaat deze ruïn "doen"?

Spelenderwijs?

Paardenmeid A heeft zo haar **eigen ideeën**. De ruïn in de wei kent haar inmiddels. Ze staat vaak tegen hem aanstaan, hangt er af en toe op en voor de ruïn het in de gaten heeft, heeft ze haar handige, lange benen om hem heen geslingerd en ligt ze er boven op. Hij kijkt opzij. Snuffelt aan haar handen, neemt het koekje aan en langzaam gaat ze rechtop zitten. Van dit alles weet ik natuurlijk niets.

Drie dagen later roept ze mij: "Kijk, mamma, met losse handjes.....!". Ik loop naar de wei en zie haar tot mijn stomme verbazing STAAN op de rug van de ruïn. Hij staat erbij en wacht braaf op zijn beloning. Tja, gekker moet het niet worden maar op een één of andere manier heeft ze altijd de doordringbare behoefte om op een paard te staan en het lukt het haar zelfs met een totaal onbeleerd paard. Het paard vertrouwt haar, vind haar leuk en haar "kunstjes" dus ook. Zadelmak maken is nu nog slechts een kwestie van het zadel erop gooien...

Klassiek en langzaam aan

Paardenmeid B is er één van het minder wilde soort. Haar aanpak is volgens de **klassieke leer**. Ze begint met borstelen en een sjabrakje zachtjes op de rug te leggen. Pas een paar dagen later volgt een zadel. Ook begint ze met longeren in een fase van een paar weken. Alles stapje voor stapje en langzaam het vertrouwen opbouwend. Na een tijdje zijn we zo ver dat we het paard vasthouden en ze er langzaam op gaat liggen. Pas een paar dagen later volgt weer de rest. En zie, na een paar weken hebben we de ruïn zover dat hij door de bak loopt en de basis van de commando's kent.

Paardenmeid A zou in deze fase al een buitenrit maken...

Héél vreemd

Ooit kende ik een paardenmeid, laten we die maar even C. noemen. Zij maakte de paarden bij voorkeur zadelmak op de harde ondergrond. De oprit of het betonen fietspad. Ze liep met het paard heen en weer, legde het zadel erop en een paar dagen later klom ze er zelf op. Ik zag haar schedel al in tweeën splijten (door een val op het keiharde betonnen fietspad) bij het idee alleen al, maar haar methode werkte omdat ze ervan verzekerd was dat een paard nooit bikt met een harde vloer onder zijn voeten. Een ronde manegebak met zacht geel zand, dat vond zij pas eng.

Bovendien was haar theorie dat het paard het te druk had met de omgeving en zich hierdoor niet geroepen voelde om ruzie te gaan maken over een zadel of een gewicht op zijn rug. De nieuwe omgeving bood hem **afleiding** en hij vond het allemaal leuk en spannend en kreeg hierdoor een positieve associatie met de training. Paardenmeid C. ging dus meteen op pad met het jonge paard en het paard leerde haar vertrouwen.

Zoveel visies, zoveel methodes

Zo zou ik nog wel even door kunnen gaan over paardenmeid D, E en F etc. En paardenmannen, paardenteams of de professionals. Iedereen heeft zo zijn eigen gedachten over dit belangrijke traject. Niet alleen gedachten maar ook complete theorieën en visies.

Per land, cultuur of werelddeel kunnen de PVA's ook nog al van elkaar verschillen. We hebben het vaak genoeg in films gezien; in sommige culturen gooien ze een loodzwaar zadel op de rug van het paard en gaan ze net zolang door het paard in een afgesloten ronde bak op te jagen totdat ie murw is en het opgeeft.

Het is niet mijn bedoeling hier een oordeel over uit te spreken omdat dit te eenvoudig zou zijn van achter mijn toetsenbord en ik niet thuis ben in die wereld of die tijd. Ik kies er alleen wel voor om voor andere methodes te gaan en heb die keuze omdat er bij ons maar één ruin staat te wachten waar we alle tijd van de wereld voor hebben.

Of bepaalt het paard de methode?

Misschien is voor het jonge paard en de meid, of trainer in kwestie, de juiste plan van aanpak, de methode die bij hen beiden het beste past. Er zijn van die fjorden (uhhmm en paarden) waar je gewoon een zadel opgooit en mee wegrijdt.

Of meteen een buitenritje gaat maken zoals paardenmeid C. het liefste deed. Er zijn ook paarden die liever alles in kleine baby-stapjes doen en misschien wel een pauze tussen door nodig hebben omdat ze er nog helemaal niets van begrijpen. Of trainers die zelf regelmatig een pauze nodig hebben en maar beter af en toe even op een terrasje kunnen gaan zitten in plaats van hun geduld te verliezen met een paard die niet uit de protest-fase komt.

Naast een oudje

Een plan van aanpak die mij zeer aanspreekt maar eigenlijk maar weinig in de boeken staat vermeld: is het gebruiken van een ouder en braaf paard bij de training als begeleider voor het jonge paard. In de mensport wordt deze methode wel vaak gebruikt. Knoop een jong paard in het twee- of vierspan naast of achter het oudere paard en hij zal snel genoeg begrijpen wat de bedoeling is.

Bij iedere fase is dit voor het jonge paard een fijne mentale steun en ook een stukje veiligheid. Indien je een jong paard achter een ouder paard laat

aanlopen met een zadel op zijn rug of de eerste keren met de ruiter op zijn rug, dan zal dit vele malen minder stressvol voor het jonge paard zijn als de lieve oude brave merrie voor hem zich er allemaal niet zo druk om maakt en de jonge ruiter aanspoort om te lopen, of juist keurig achter haar te blijven.

Je maakt gebruik van het kudde instinct en dat instinct is vaak groter dan eigen initiatieven. Het is met andere woorden minder waarschijnlijk dat de jonge ruiter in een bokpartij door de bak zal gaan rennen en het zadel tot lapjes leer verbouwt.

Zadelmak maken? Zoveel paarden, zoveel mensen en zoveel theorieën.

Hoe maak je jouw pony of paard zadelmak? Of hoe is jouw paard zadelmak gemaakt?

Wij horen het graag. Een gastblog over dit onderwerp is welkom.

25. Equus Cannabis

Onze paarden staan in een weiland omringd met hennepvelden. De hennepplanten kun je letterlijk zien groeien, deze worden wel 3 meter hoog. Relatief gezien worden de paarden alsmaar kleiner én relaxter. Er klopt hier iets niet.

Help Hennep!

De meeste mensen die voorbij fietsen weten niet wat ze zien. Velden vol hennep, dat is weer eens wat anders dan aardappels. Ze denken dat hennep, wiet en cannabis hetzelfde zijn. Maar er zit een groot verschil in de planten want een veld vol wiet achter ons huis zou niet best zijn. De betreffende boer zou al gauw in een cel belanden, en dat terwijl hennep volkomen legaal is.

Cannabis

Cannabis is een plantensoort die ook wel Cannabis Sativa wordt genoemd. Wiet is uitsluitend het woord voor de vrouwelijke plant waar je 'high' van wordt. Je kunt deze alleen in coffeeshops kopen en zelf verbouwen is illegaal. De vrouwelijke plant bevat namelijk THC en dat is de stof die ervoor zorgt dat je al snel in andere sferen bent.

Hennep is duurzaam

Hennep is helemaal ín. Het wordt gebruikt om touw, jute, veevoer, isolatiemateriaal, medicijnen en kleding van te maken. Het is een oersterke plant en het kan tegen een stootje. Ook wordt hennep gebruikt voor stalstrooisel en als goedkoop alternatief voor veevoer. Enne... helemaal super cool is een huis gemaakt van hennep. Het isoleert als de beste en wie weet geeft het vooral een prettige 'high' sfeer.

Dat laatste is nogal onwaarschijnlijk. Net zo onwaarschijnlijk als de paarden die nu high door de wei lopen. Maar toch vertrouw ik het niet helemaal...

Ballonvaarten en zo

Er vliegt namelijk een luchtballon over en als die de gasbrander open zet, klinkt er een geluid waar menig paard van aan de kletter gaat. Onze fjorden kijken omhoog en zeggen tegen elkaar: *"boéie...."*.

Ik begrijp er niets van en kijk ze verbaasd aan terwijl ik al klaar sta met allemaal lekkers om ze weer tot bedaren te krijgen, zoals de afgelopen keer.

En dan rijdt er op zondagmorgen een stoet menwagens langs. Daar gaan onze fjorden toch echt wel iedere keer van uit hun dak. Wat ze naar elkaar roepen mag Joost weten maar dat het hele weiland even helemaal wordt omgespit is

toch altijd wel een feit.

Dit keer kijken ze niet op of om. Ze liggen languit in het gras met grassprietjes in hun mond en madeliefjes in hun manen. De tweejarige heeft van haar vliegendeken een lange rok gemaakt en steekt haar hoef omhoog. Ze maakt een gebaar van: "peace man".

Op de achtergrond klinkt de radio, op hun verzoek met het liedje "California dreaming".

Equus Cannabis?

Naarmate de hennep groeit begin ik steeds sterker te twijfelen aan het hele verhaal. Zouden ze hier op deze hennepvelden per ongeluk de vrouwelijke variant hebben geplant en onze paarden permanent *high* zijn?

De paarden dansen nu in een kring door de wei en vragen of ik mee doe. Ik gooi mijn schoenen uit, trek mijn hippie jurk aan en 'join the circle'.

26. Paarden Powerpoint Presentatie

Vroeger lag ik drie weken van tevoren wakker voor mijn spreekbeurt op school. Op de bewuste dag stond ik voor de klas te vertellen over mijn cavia, die ter demonstratie in een kartonnen doos mee was genomen.

Tegenwoordig gaat dat allemaal heel anders...

Tegenwoordige tijd

Dochterlief heeft in deze moderne tijd geen spreekbeurt maar een Powerpoint presentatie. Ze klimt één middag achter de pc en heeft binnen 'no-time' een document gemaakt waar menig marketingbureau zijn vingers bij af kan aflikken. Het thema is uiteraard: 'Fjorden'.

"Oh Mam, kom jij die dag even langs met Ulrieke? Dan krijg ik een hoger cijfer!", zegt ze quasi nonchalant.

Nog enigszins verbouwereerd stem ik toe mits zij zelf van tevoren de fjord goed borstelt. En héél goed beseft dat het niet niets is om even een paard mee naar school te nemen!

Een bijzondere pauze

De dag is aangebroken en de fjord is inderdaad van tevoren netjes geborsteld. Dochter staat te wachten bij het schoolplein als wij even later, in de middagpauze, komen aanrijden. We laden de fjordenmerrie van de trailer en

lopen richting het schoolplein. Ulrieke is toch enigszins opgewonden door alle klimrekken en drukte op het schoolplein.

Interessante vragen

De meute kinderen komt vanuit de verte aanrennen. Aai, aai, aai, doen alle meisjes, giechelen doen alle jongens. De lerares zorgt dat de kinderen in een kring om ons heen gaan staan en dochter begint haar praktijkverhaal. Ze wijst keurig op de kenmerken van een fjord en vertelt over het ras. Een paar kinderen valt het op dat de fjord toch wel buitenproportioneel dik is en wij vertellen van de zwangerschap, euhhh.... dracht. *"Waar komt het veulentje dan uit?"*, vraagt een jongen. Mijn dochter tilt vervolgens de staart omhoog en zegt: *"Hier ergens"*.

"Pas op joh, straks gebeurt het ineens!", roept een andere jongen opgewonden maar wij stellen hem gerust en vertellen hem dat merries dat toch meestal niet midden in de winter, halverwege de dracht, op een schoolplein vol kinderen doen.

Weer naar huis

De juf beëindigt de voordracht en neemt de kinderen weer mee naar binnen. Daar zal de Powerpoint presentatie op een groot projectiescherm theoretisch verder gaan. We kunnen weer vertrekken.

Eind van de middag, terwijl Ulrieke al lang weer staat te eten in de paddock, komt dochterlief thuis en zegt geen woord. *"En?"*, vraag ik geïnteresseerd.

"Hoe vonden ze je spreekbeurt?". *"Powerpoint presentatie, Mam!"*. *"Ohja, dat bedoel ik, maar vertel."* vraag ik door.

"Oh, een negen min", zegt ze wederom quasi nonchalant en rent naar haar kamer om met vriendinnen te appen.

Maar moeders kennen hun dochters en mijn hart maakt een sprongetje als ik denk hoe verschrikkelijk trots ze is op zichzelf en haar "zwangere" fjord die zich voorbeeldig gedroeg !

27. De crisis

De economische crisis (2008-2012) hakte er voor de meeste paardenmensen flink in. Fokkers, pension-eigenaren, maneges en handelaren gingen failliet en de 'gewone' paardenmens kon het onderhoud van zijn of haar paard niet meer betalen.

We laten de paarden aan het woord. Hoe hebben zij deze moeilijke periode ervaren?

De paarden van [FJORDENCENTRUM WESTERWOLDE](#):

Vroeger waren wij hete volbloeden, Welsh Cobs of kleurrijke Appaloosa's. De laatste jaren zijn wij Fjorden en zo blond als [onze baasjes](#) zelf zijn. We worden op het centrum geboren en blijven voor de fokkerij, of we vertrekken naar verre Oorden. "Auf Wiedersehen!", roepen wij dan in koor en hopen natuurlijk dat ons relaxte leven bij de volgende baas wordt gecontinueerd.

Niets te klagen

Over het algemeen hoor je ons namelijk niet klagen. We krijgen ons natje en droogje. En dat tweebeinige wezen is altijd met dat groene ding op wielen bezig [onze mest](#) weg te halen. Vaak moppert ze een beetje links en rechts en soms is ze nog drukker dan die twee kleinere versies van haar die over het erf stuiten. Rare wezens, denken wij dan, die mensen...

Water uit haar ogen

Maar goed, onlangs gebeurde er iets vreemds. We zagen water uit haar ogen stromen en ze maakte een vreemd geluid!!

We keken elkaar aan en wisten eigenlijk niet zo goed wat we nou weer verkeerd gedaan hadden...

We waren de laatste dagen braaf geweest. We hadden geen rodeo-paardje gespeeld tijdens het rijden en op de buitenrit waren we ook niet bezig geweest om ieder grassprietje onderweg even te proeven. Op stal en in de paddocks hadden we niets gesloopt.

De jonge ruin, had al weken geen omheiningen afgebroken en voor zover we weten waren de hengsten in het natuurgebied niet aan de wandel gegaan. Waarom ze zich dáár nou zo druk over maakte, begrijpen we trouwens nog steeds niet. Als wandelaars een hek laten openstaan, is het toch vrij logisch dat je dan als kudde jonge hengsten op pad gaat? Hallo héé, en dan een paar lekkere merries onderweg even te grazen nemen.... Je leeft maar één keer hoor!

We besloten maar te doen alsof er niets aan de hand was en we gingen door met onze favoriete hobby; eten. Onderling deelden we wat blikken en vraagtekens met elkaar, maar aangezien wij bekend staan als koelbloedige wezens, besloten we ons daar ook maar naar te gedragen.

Kudde verkleind

Sinds dat rare avontuur hebben we dat fenomeen niet meer meegemaakt. We zijn met wat minder en ook de hengst is voorgoed vertrokken, maar de baas zegt dat 'de Crisis' gelukkig voorbij is. Wat dat betekent mag Joost weten, want voor ons is het alleen maar beter geworden. Aangezien wij alles meten in *kwantiteit* in plaats van *kwaliteit*, kunnen we gerust stellen dat de aantal vierkante meters gras is verdubbeld per fjord en dat is voor ons het hoogst haalbare qua welzijns-niveau.

Lang leve de Crisis! is onze conclusie... maar dat zeggen we maar niet hardop want ons baasje weer "lek" te zien, willen we liever niet. Ze is en blijft een mens... rare wezens hoor...

28. Hopeloze hiërarchie

Op een avond doe ik met een groepje ouders oefeningen in een sportzaaltje van de lagere school om te leren wat de cursus 'Weerbaarheid' voor onze kinderen betekent.

De cursus is bedoeld om de kinderen voor te bereiden op het Voortgezet Onderwijs. Een beetje weerbaar worden kan geen kwaad. Straks zijn ze "brugpiepers" en dat zullen ze weten...!

Staan als een boom

Wij leren deze avond ons territorium af te bakenen en duidelijk aan te geven waar onze persoonlijke grenzen liggen. We leren dat we 'goed geworteld' moeten staan, als een grote boom, zodat een ander ons niet omver loopt. En indien het er toch op aan komt, leren we klappen te ontwijken of mogelijk zelfs welgemikt uit te delen. Hopend dat mijn kinderen het gaan overleven en er leuke jeugdherinneringen aan overhouden, dwalen mijn zorgen af richting een jong fjordenpaard...

Lulletje rozewater

Er loopt namelijk een kleine kudde in het natuurgebied, waarvan er één het sulletje is. Tot twee keer toe kwam hij al naar huis gegaloppeerd, nadat hij vermoedelijk door de rest uit het weiland was gejaagd. Het jonge paard laat zich altijd door de bully's in een hoekje trappen en durft niet in de buurt van het voer te komen. Als de anderen uiteindelijk klaar zijn, loopt hij quasi onopvallend in de richting van het voer om de restanten op te eten. Tot hij wederom wordt weggejaagd, want de anderen liggen net lekker uit te buiken naast de voerbakken en wensen niet gestoord te worden. Tja, sociaal gedrag is niet altijd een natuurlijk gegeven, ook niet voor kuddedieren.

Tedtalk

Ik spreek hem de volgende dag op menselijke wijze toe. *"Luister," zeg ik, "allereerst moet je je grenzen gaan bepalen. Laat een ander deze respecteren. Als een andere fjordy te dichtbij komt, maak het hem duidelijk. En ga voortaan als een stevige boom midden in de kudde staan, laat je niet weggagen of omver lopen. Let maar op, de anderen zullen onmiddellijk respect voor je krijgen en je voortaan mee laten eten uit de voerbakken."*

Waarschijnlijk heeft hij er niets van begrepen. Maar gelukkig vonden we nog een ander sulletje. Samen kunnen ze zich redden tussen de dominantere

jaargenoten. Ik zal voorlopig deze zomer maar met twee grote voerbakken langsgaan en de sulletjes apart te voeren. Hun plaats binnen de rangorde is bepaald en geen cursus weerbaarheid zal daar iets aan veranderen. Hun enige hoop is dat er ooit een andere fjord komt, die nóg docielier is en waar zij zich vervolgens weer op kunnen afreageren.

Het leven is hard.

Nerd zijn = cool !

Maar één troost voor mijn kinderen, straks op de grote school, indien ze geen stoere binken of koninginnetjes worden: Sulletjes zijn tegenwoordig cool! Zet gewoon je bril op, trek je tijdloze no-name-kleding aan en geef open toe dat je Wiskunde leuk vindt. Wie weet schuilt er een Bill Gates of een Tim Cook in je.

En voor de sullige paarden-jaarlingen: wie weet worden jullie nog eens beroemde, mooie hengsten. Of geweldig leuke ruinen, waar menig *Penny*-meisje meteen voor valt!

29. Zu grosz

Op een onverwacht moment belt een Duitse mevrouw die geïnteresseerd is in een jonge merrie. Ja, we hebben een driejarige merrie te koop. Morgen? *Scheisze*, denk ik, de merrie hebben we net voor een welverdiende vakantie, na eerste basis africhting, naar het grote natuurgebied gebracht. Ik vertel het de mevrouw in andere woorden en stel voor dat we morgen daar dan maar gaan kijken want het ontbreekt mij even aan de mogelijkheid haar op te halen en keurig gepoetst, geknipt en verzorgd op stal te hebben staan.

Betrouwbare afspraak

Op het afgesproken tijdstip, pünktlich als altijd, staan meneer en mevrouw aus der Heimat met de auto te wachten bij het natuurgebied. Ik stel me voor en wijs naar de horizon. We zullen een stukje moeten wandelen, zeg ik, want ALTIJD als we de paarden nodig hebben staan ze ver weg.... En ALTIJD als ik met de auto langsrijdt, staan ze vooraan bij het hek. De lolbroeken. Tijdens de wandeling vertel ik de mensen hoe lief, braaf en leuk de merrie is. En haar sterkste punt: haar ontzettend lieve hoofd! Ik ratel verder en word ineens onderbroken: "*Das stimmt*", zegt de mevrouw als we de merrie benaderen: "*Aber viel zu grosz*"

Onbetrouwbare situatie

Nog geen uur later staat de merrie op stal en sta ik te bekomen van de schrik. Allemachtig, wat een hoofd! Van onder haar oogkas tot net iets boven haar neus, heeft de merrie een ontzettende bult zitten. Enorm. Waarschijnlijk een klap gehad van een ander paard. Gewoon een grote blauwe plek, een beetje ongelukkig getimed op haar ontzettend lieve hoofd.....

Onbetrouwbare diagnose

Een dag later is de zwelling nog niet gezakt en lijkt groter te worden. "Ze heeft gewoon een ontstoken kies" zegt een paardenvriendin en voor de tweede keer schrik ik. Waarom kon ik dat zelf niet bedenken? Natuurlijk, een jong paard. Oorlog in die mond en een ontstoken kieswortel veroorzaakt natuurlijk de bult. Ik dacht toch echt aan een klap want ze eet verder normaal en heeft geen pijn. "*Ja natuurlijk*, dat dacht ik ook al", zeg ik (foei!) en bel de paardentandarts. Een dag later staat de vakkundige man de merrie te behandelen. Nee hoor, geen ontstoken kies. "*Waarom niet?*", vraag ik. "Ach mevrouw", zegt hij, "de merrie was al tegen de stalmuren omhoog geklommen als ik naar haar hoofd had gewezen. zegt hij rustig en gaat door met vijlen, wolfskiesjes trekken en nog meer grof geweld. Waarom kon ik dat zelf niet bedenken?, denk ik wederom.

Betrouwbare diagnose

"Geen zorgen, de boel breekt wel los, een onschuldige maar onverklaarbare zwelling", zegt de veearts. (ps. geen droes!)

Een dag later is het zover. Een orkaanuitbarsting is er niets bij. Pus, bloed en ander vies vocht vliegt in het rond en ik kan nog net bukken. Het stroomt eruit. We houden de boel schoon en zie: na een maand heeft de merrie haar ontzettend lieve hoofd weer terug...

Betrouwbare merrie !

Zal ik de Duitse mevrouw nog even bellen over de merrie mit ganz wieder liebe Kopf?

30. Trojka

Wat doet een paardenvrouw met haar schare pony's als de kinderen uit de "Penny-fase" zijn en nu liever omgaan met vriendjes en vriendinnetjes? De pony's zouden verkocht kunnen worden. Maar ze zijn zo lief hè. Erop rijden is niet ter sprake. Dat kun je de arme stakkers natuurlijk niet aandoen.

Goed idee

Dan maar voor de wagen? Dat moet toch in principe kunnen. Dan zijn ze meteen tegelijk in beweging. Voor een drukbezette vrouw met baan, kinderen, huwelijk, paarden en pony's, is deze efficiënte gedachte natuurlijk aantrekkelijk.

We gaan aan de slag. Boeken worden gelezen en hulp wordt ingeschakeld. Een eenvoudig wagentje wordt gekocht en de pony's ogen, ondanks hun hardnekkige grasbuiken, erg mooi in hun nieuwe tuig. De training verloopt volgens het boekje. Goed, de pony's protesteren een beetje, maar ach, dat zit in hun aard en eigenlijk hebben ze nooit anders gedaan.

Zondagochtend op pad

Daar gaan we dan op een mooie zondagochtend. Een pony-span met een trots gezin op de wagen. Bekijks alom. Dat heeft die vrouw toch maar weer eens mooi voor elkaar.

Na wat straatwerk komen we op het bospad aan. En dan begint het serieuze werk. De pony's geven onverwachts gas. Dat deden ze ook altijd met de kinderen op hun rug, en eenmaal zo'n trucje aangeleerd, is nooit meer afgeleerd.

Trojka hier, trojka daar

Tjonge, tjonge, dit is prachtig. We beginnen spontaan het liedje van drs. P. te zingen "Trojka hier, trojka daar, moeder staat de koffie klaar....." en dàt hadden we beter niet kunnen doen. De pony's beginnen nu wel erg wild te worden en ineens zien we waarom. Een groep wolven achtervolgt ons. Iets vertelt mij dat de wolven honger hebben en dit wel eens een ernstige zaak kan worden. Ik draai me om en spreek de schreeuwlelijkerds streng toe: "We leven in het jaar 2018 in Néderland. Stelletje klungels, jullie zijn hier allang uitgestorven". Helaas, het helpt niet. Dan maar een kind overboord en hup, daar gaat onze dochter. Ze moest toch nog straf krijgen omdat ze weer eens halfnaakt naar de disco ging. De wolven peuzelen haar lekker op maar zetten de achtervolging snel weer in. We geven zoonlief een flinke zet, en hup daar gaat ie ook. Hij kon toch niet leren, dat wordt later niets. Daar hebben ze een grotere hap aan, maar alweer stilt dit hun honger niet. Tja, en nu? Mijn man of ik? Dat wordt een heftige discussie en je weet dat dat héél lang kan gaan duren.

Maar na wat goede argumenten van mijn kant springt mijn man overboord. Z'n laatste woorden zijn: "Ach, jij ook áltijd met je stomme ideeën.....". En dan hoor ik gegrom, gepeuzel, gekraak, gesnuif en gesnurk.

Ik schrik wakker. Naast mij ligt mijn man heerlijk te slapen en luidruchtig te snurken. Langzaam kom ik tot mijn positieven. Ik kijk naar buiten en zie de werkeloze pony's in de wei staan.

Misschien moet ik toch maar iets anders verzinnen of zoals ieder verstandig paardenmens eerst eens beginnen met een goede mencursus.

31. De gevaarlijke steen

Tussen ons erf en een natuurgebied van Natuurmonumenten ligt een afstand van twee kilometer. We lopen regelmatig met de fjorden ernaar toe, als ze even 'vakantie' nodig hebben. Het natuurgebied is een stuk land met een riviertje dat er doorheen kronkelt, een heuvel met uitzicht, adembenemend mooi. De wandeling erheen is op zich al een groot genot, ware het niet dat, hoe vaak we dit stuk ook lopen, het iedere keer toch weer een groot avontuur is.

Op vakantie !

Vandaag nemen we een jonge ruin mee. Hij mag even bijkomen van zijn eerste avonturen van de africhting. Het eerste stuk is natuurlijk al moeilijk voor het jonge dier. We lopen weg van het erf en een kakofonie van gehinnik trompettert ons afscheid. We lopen langs een fietspad en alle trekkers, groot vrachtverkeer en onwaarschijnlijk hoge combines passeren ons. De fjord geeft er weinig om. We lopen langs een weiland met schapen. Help, wat zijn dat voor een rare wollen balen. Niets aan de hand jongen. De meeste fjorden vinden het even raar, maar lopen dan rustig verder.

Nu komen we langs verschillende weilanden waar prachtige jonge kwpn'ers hun jeugd mogen doorbrengen. Die komen als gekken aan gegaloppeerd en rennen een flink stuk mee langs de omheining. Tja, dat laat de meeste koudbloedige fjorden toch echt niet onberoerd! Maar dat is allemaal peanuts vergeleken met wat gaat komen...

Angst met hoofdletters!

We naderen even later HET toppunt van angst. De staart van de fjord zal spoedig omhoog gaan, en waterige poep zal naar beneden tussen zijn benen lopen. Zijn neusvleugels zullen grote gaten vormen en een woest gebries zal zich door zijn longen een weg naar buiten blazen. Zijn ogen zullen zo groot worden dat de oogkassen er bijna uit lijken te knallen. Zijn hoofd zal zo hoog opgericht staan en zijn lichaam zal verstarren en ieder spierweefsel zal uitrekken tot het uiterst mogelijke. Zijn huid zal trillen en het zweet zal door iedere porie naar buiten barsten. We naderen namelijk de gevaarlijke STEEN!!

Deze steen is een overblijfsel van de ijstijden en ligt naast het fietspad. Dat is nog niet zo heel erg maar echt verschrikkelijk is dat er ook nog een glimmend koperen plaatje op is geschroefd met daarop een dankwoord van Natuurmonumenten voor de boomplantdag anno 2001.

Het is echt weerzinwekkend!

Extreem angstaanjagend.

Een echte paarden nachtmerrie in zijn meest vreselijke vorm!

Self fulfilling prophecy

Iedere fjord, van ons 23-jarige oudje tot en met de afgespeende veulens, is als de dood voor de steen. Telkens weer, hoe vaak we er ook langslopen. Maar dan

gebeurt het onwaarschijnlijke. De driejarige ruin sloft mee aan de hand en ziet de steen niet. Ineens merk ik dat bij mij het angstzweet uitbreekt. Wat gebeurt hier, is dit stilte voor de storm?

Gaan we straks weer met een briesende gek aan de hand in de bramenstruiken belanden? Ga ik weer buikschuivend in een rengalop hangend aan een stuk touw het natuurgebied benaderen, met mijn huid aan flarden en mij handen gestriemd van de snijdende touwen?

Ga ik straks weer blauw, gedeukt en gekneusd thuiskomen omdat een fjord weer eens bovenop mij sprong. "*Hellup Mammaaa...*", maar nee hoor, de ruin ziet niets.

Nu ben ik dus compleet de kluts kwijt. "*Kijk dan, sukkel! Is dit niet doodeng??*"

Of zou bij mij, na al die keren de schrik, de angst er zo diep in zitten dat niet de paarden maar IKZELF 'angsttherapie' nodig heb?

32. Jonge paarden, één arm

Het overkomt de beste paardenmensen. Ineens heb je een ongeluk(je) gehad en loop je met krukken of met je arm in een mitella. Stom, stom, stom. En vooral: wat nu? The show must go on, de paarden moeten eten, de stallen of paddocks worden uitgemest en sommige paarden moeten in training blijven. Hulp vragen? Goed plan, maar buurvrouw is op vakantie en het personeelstekort van tegenwoordig, maakt het ook niet makkelijker. Dan maar roeien met de riemen die je hebt...

Eén arm

Mijn rechterarm doet het dus tijdelijk niet meer. Het ongelukje was zo stom dat ik het maar liever niet vertel. Het was geen val na een spectaculaire bergbeklimming ofzo, eerder zoiets als struikelen over een boomwortel tijdens een ontspannen wandeling in het bos. Maar nu dus een arm die blauw ziet, pijn doet en even rust nodig heeft.

De paarden

De paarden zijn in dit geval een paar fjorden die aan dagbegrazing doen. In de ochtend de wei in, eind van de dag terug naar de stallen of de paddocks. Niets aan het handje, zou je zeggen, maar alles met één arm doen, valt toch niet mee. Vooral niet als je met jonge paarden te maken hebt, die graag hun grenzen opzoeken en liever zelf op pad gaan.

Uitmesten met links

Heb je wel eens gedacht hoe een kruiwagen niet echt meewerkt als je deze met een volle lading naar de mestplaat probeert te rijden? De mestballen met je andere arm uit de paddocks of stallen halen, is best te doen, maar daarna wordt het toch echt een vraagteken hoe je dit probleem oplost.

Geklungel op hoog niveau

Een paar dagen is het een geklungel van jewelste en kost alles ineens zeeën van tijd.

Maar de mens is vindingrijk en een paar dagen later mest ik met groot gemak de paddocks uit met een bolderkar, voer ik de paarden met mijn linkerarm en lopen de jongelingen super braaf met zijn tweeën tegelijk mee met [hun mens](#) met één arm.

Super braaf!

Zouden paarden soms je euvel of probleem aanvoelen? Ik kan het haast niet geloven. Ze zijn braver dan ooit en proberen het mij zelfs gemakkelijker te maken door perfect mee te werken.

Paardenmensen kennen vast dit gevoel: paarden voelen je gemoedsstemming en lijken er rekening mee te houden.

Mijn rechterarm werkt inmiddels weer en de jongelingen stoeien er weer lekker op los. Ik vergeef het ze even een tijdje. Als ze op mijn voeten gaan staan, als ze schrikken en in mijn nek springen en als ze quasi per ongeluk alles omstoten of [pakken wat je op hun weg van de wei](#) naar de stallen tegen komen.

Respect!

En wat heb ik weer eens meer respect gekregen voor mensen die met een handicap door het leven gaan. Mijn paarden ook, dat weet ik zeker.

33. Trailer laden met veel liefde en lekkers

We hebben een jong paard verkocht en die zal spoedig worden opgehaald door de nieuwe eigenares. Daar gaan natuurlijk slapeloze nachten aan vooraf. Gaat ons paard een goede toekomst tegemoet? En iets urgenter: krijgen we haar wel de trailer wel in?

Met veel liefde gaat dat vast wel lukken, toch?

Zondag héél vroeg in de ochtend

De nieuwe eigenares met vriendin arriveert in de vroege uurtjes van een zondagmorgen. Wij zijn net wakker en hebben onze dagelijkse routine qua dieren voeren en verzorgen al een uurtje eerder gedaan dan normaal. Maar zij zijn zaterdagnacht al gaan rijden, ze komen namelijk van ver. Althans een ritje van vier uur met de trailer is wat mij betreft geen kattepis.

De trailer

Gelukkig hebben ze zich goed voorbereidt en wordt de klep van een keurige trailer opengedaan. Het ziet er veilig uit, er hangt een hooinet en aan alles is gedacht. Ook aan een camera die ze straks vanuit de auto 'connecten' en het paard continue in de gaten kunnen houden. Een prettig gevoel want ZIEN wat een paard in de trailer doet, is toch prettiger dan een hoop kabaal horen en niet weten wat er gebeurt.

Met veel liefde de trailer in

En dan is het even later zo ver. Ons jonge paard loopt aan het halstertouw mee richting de trailer. Helaas hebben we niet kunnen oefenen en is dit echt de eerste keer dat ze een trailer van dichtbij ziet en er ook nog eens in moet. Vooraf is dit natuurlijk wel gemeld.

De zenuwen gieren mij in ieder geval al door mijn keel, maar dát laat ik natuurlijk niet merken en vooral niet aan het paard.

Vrouwen-power

We zijn met z'n vieren. Vier paardenvrouwen in hart en nieren. Op de achtergrond zijn eventueel nog twee mannen aanwezig die *'het paard er wel even inschuiven'* mocht het ons niet lukken. Sorry, sorry, een gender-generaliserende alinea, maar het zij zo...

De nieuwe eigenares en mijn dochter houden het paard vast en lopen voorop. Met veel lieve woordjes en smikkels zijn we al tot de klep gekomen. Nu staat het paard er voor en we nemen de tijd. Eén vrouw staat achter en ik zijwaarts. Ik til haar voetje op en zet de eerste op de klep. *Goed zo, goed zo, brave meid.* En dat in twee talen, wat het paard gaat tenslotte naar Duitsland.

Voetje voor voetje

En dan volgt voetje twee, vele lieve aansporende woordjes, smikkels en complimentjes. En dan voetje drie en vier en het wonder geschiet: het jonge paard loopt de trailer in, en héél voorzichtig sluiten we de klep.

Auf Wiedersehen, lief dier!

De trailer rolt even later héél rustig het erf af en de grote reis zal beginnen. Vier en een half uur later krijgen we een telefoontje dat het paard in de wei staat en de reis voorspoedig is verlopen.

Intussen zijn wij al weer een halve dag verder en was er na het trailer-laden een leuk momentje. De mannen vroegen of het was gelukt. *Ohja, hoor, met veel liefde, geduld en lekkers!*

